

הוצאת והכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ט

בעזה"י

חרב נוקמת

. נקם נקמת תוה"ה ושוכדיה.

מענה גלוי למר מאיר דן פלאצקי מדוואהרמ
שברו"פ, על כתבו כתב פלסטר שלו בשם
"שאלו שלום ירושלים", נגר קדושת הירוש'
על ס' קדשים והרב הגאון המו"ל והמפרש
שליט"א מצורף לזה הוא קונטרס

ב ל י א א ו ר ב

להוכיח אמתת וקדמת הירושלמי הנ"ל
בראיות נצורות ובצורות מאת הרב הגאון
הג' חו"ש ובקי נפלא כקש"ת

מו"ה רפאל גארדאן סי"ו

אב"ד דק"ק וואשילהאוא פלד גראדנא.
כל אלה סדרתי בעיה לכבוד תוה"ה ולכבוד
ת"ח גאון בישראל מחומר הרב שחיה מונח
לפני בקצרה. פה וויען סרית מלך רב
הק' יוסף בהגאון מהר"י ז"ל הכהן.

בדפוס הנגיד מו"ה יעקב ווידער נ"י 1000
שנת אע"ר לפ"ה

בעה"ת : אל כבוד הרב הגאון חריף ובקי צמ"ס
פ"ה ע"ה הר"ר שלמה יאודה שליט"א מו"ל
ומפרש ספרי ירושלמי קדשים.

אחרשת"ה קבלתי מכתבו והנני לתשובתו: בדבר
הירושלמי קדשים שמו"ל, הגה כפי שהנני רואה
ודברי הגאונים חכמי אונגארן וגאליציען, אשר רבים
מהם הנני מכיר לת"ח גדולים וי"ש שהעידו על רוב
גדלו וחכמתו של כתר"ה, ושהם בעצמם ראו הכתי"ה
של הירושלמי, לכן נראים הדברים שבחנם הוציאו
דבה על כתר"ה ועל הירושלמי.

לכן אבקש להרב את המו"ל בכל מקום בוואו כראוי
לת"ח גדול כמוהו ולתמוך בידו ולקנות ספרי
הירושלמי: והנני בזה הרוש"ת

סק' מאיר יחיאל הלוי אוסטראווצא.

בעה"י עש"ק בהעלותך אעת"ר לפ"ק.
כבוד הרב הגאון הגדול וכו' וכו' כהש"ת
מרה שלמה יאודה אלגאזי נ"י.

אחר"ש הדר"ג נ"י: קבלתי גי"ה שכתב כי לא בא
מכתבי לידו, ואשנה בהיצור את דברי
האמור שם — אף שלע"ע למדתי מעט בהירושלמי
מ"מ רואה אני שהם הם דברי רבותינו הקדושים
ובפרט אחרי שהשגתי הכתי" מן הגאון ר' רפאל על
מסכת חולין וניכר מן הנייר שהוא איזה מאות שנים
ולדעתי איז שום ספק בדבר, ומה שנעשה
פירוד הלבבות בענין הזה הוא מעשה שטן, ומה
שהדר"ג סוכל מזה ידוע לו מאמר חכז"ל ג' מתנות
טובות נתן הכב"ה לישראל וכולן לא נתן אלא ע"י
יסורין, ואלו הן תורה וכו', ובפרט שיוכה איש יחידי
לענין נורא כזה מוכרח הוא לסכול הרבה, ובלי נדר
כל

כל מה שיהי' ביכולתי אעשה וה' הטוב יצלחני בזה
והרוצה במוכת ישראל ובחסדו סיבב שיתפרסם
הירושלמי בימינו יתן כלב ישראל שימוכל דבריו
באהבה וילכו רבים לאורו ויזכה כת"ר להגדיל
כבוד ה' ב"ה ותורתו בעולם כחפצו וכחפץ מוכירו
ומכבדו כערכו הנשגב.

ישראל מאיר הבהו

פח ראדין בעהמח"ס חפץ חיים ומשנה ברורה.

בעיה

נעתרתני לנקשת כבוד ידידי הרב הגאון המהולל ס"ע
מ"ה שלמה יאודה הי"ו כי לגיד לאדם ישרו
לכבוד הרבנים הגאונים והצדיקים שבמדינת ר"פ
דבכל אתר ואתר ה' עליהם יגון, אשר זכה וזיכה את
הרבים להוליא לאור הירושלמי על ס' הדשים וכל גדולי
מדינתנו כתבו עדיהם והלדיקו כי העתקה נכונה ואעת יהגה
חכו צפירושו אשר כל חיד עוועס אומר לי הוא, והוא שנחא
דלתי ונמילא, ע"כ מלאתי עלוני כנחויצ בדבר ולהעיד גצרא
רצא קלתינא, שאני הח"ה מכירו פא"פ שהיה צנחילתי ונתכבד
מקחל עדתי לדרוש צניחכ"ס דפ"ק ודבריו מלאו קן לה צלצ
לחצ"י לתהלה ולתפארת, ח"כ מלוא גדולה הוא לעמוד לימין
עוזו לנענן יוכל להר"ל חנדה גנוחה הירושלמי ח"ג על מנחות
תמורה, כי לאו צכל יומא מתרחש נוסע כזה אשר צפי כל
גאוני המדינה עדיו לגאון ולתפארת זך השכל ונקי הרעיון
גצר חכם צעוז, ע"כ צודאי כל לומדי התורה יתאמלו לדבר
הגדול הזה ולא ישמעו חו"ש לקול מלחשים, כי הוא
מחצר מחוכם גדול בתורה ויראת ה' קטורה, ובגלל זה נזכה
לחזות צבכין אריאל ונעלה לליין צרכנה, כי כל המצבר מקחו
של לדיק באלו קיים עשרת הדברות [כמוצאר צנדרש ח"י]
ומה גם חלמוד ירושלמי אשר אפריון נוטי להגאון הנור"ל,
וצרכים הידים, שכך קונכות צמלא חפנים, ומשנני אחרץ
וממגד שנים, בעתירת צו"ה לכבוד התורה ולכבוד רב גצרא
הרב הגאון המחבר הי"ו. היום יום ה' נשא מ"ה לו"ט מוכים
שנת תרע"א לפ"ק **פרעמישלא**.

הק' משה מייזלש בהגאון מו"ה יח"ל זל"ל האב"ד

דפק"ק הנ"ל.

כאשר ילך לאור לפני חנוכה שנים הירושלמי על נוסחת
חולין בבורות ידוע כי ילך עוררין כגדו, ועוד צזכרון
הקוראים כל מה שנדפס בענין זה צזכ"ע, „ומחזיקי הדת“
הלצוי נוכחה רבנים גאונים להלדיק את הירושלמי, וכן
צקונטרס מיוחד צסם „ענה בסיל“ והנה צאמת חין זה
דצר פלא, ונהפך הוא, מטבע כל דצר חדש ש"ל צפעס
ראשונה עושה רעש צעולם הקפרות, מלך קנאה וסנאה,
שטות ואי-ידיעה, ולפעמים אפשר הכונה לש"ש רלויה אך
המעשה אינה רלויה, חצל ראה זה פלא! צכל המון מונצקרים
ומחנגדי הירושלמי, לא ראינו לפנינו רצ גאון מפורקים
צספרות החלמודית, רק חכמים כהדרי ריעער וכמודות מרצני
הקיימנאר, אשר ידיעתם צהלמוד וספרותו קל מלך ועל
משקל כף מחזנים של הרוקחים ישקלו [אפלטעקער-וואגע].
ובאשר שצצקורתם החליטו, כי הגאון הנז"ל צדה הירושלמי
ונלצו ולא היה מעולם כת"י כזה, לכן הפילו
רבנים גאונים צישראל שהמה צעלום ראו הכת"י ישן נושן
ומיזם ש"ל הירושלמי כרך שני צנחים ערכין אשר שמה
נדפקו כל תעודת הגאונים, וגם לרצות תעודת פראפעכארן
מונחים לאותו דצר צני צרית ושאנים צני צרית, הנה זה
צ' שנים ש"ל ואין עוד פולה פה, והקנאים כולם כאלמו דוניה:
ורבן מה מלך צבהלתי מלראות צזכ"ע, האזרחעליט'
הפראחקפורטי, מלונר מלאת הונטיף [פרעדציגער] דר'
קליין, איך ש"ל קונטרס החנגדות צסם „שחלי שלום ירושלים“
והוא [הפרעדיגער דר' קליין] מוצח ומהלל אותה, אמרתי
הלך ידענו זה האיש וסיתו! כי הוא ע"ה גמור לא קרא
מעולם ולא שנה, ואף צין רבני הקיימנאר חין דוגמתו, רק
צין החלמידים כילידי אשכנז שלא שקדו צילדותם צתורה,
וצאו ריקס להקיימנאר וריקס חזרו מוסס, ריקס ריקס לגז"ש,
חצל תלמידי הקיימנאר ילידי אונגארן ופולין שלמדו צילדותם
צישיצה, חין אף אחד שאי-ידעתו יגיע למעלה ראש כזה
הדר' קליין, ואולי יחשצ הקורא כי חני חו"ש מפרץ על
המדה! הנני מונר צזה צפה נולא, כי חני מניח חלף כהרים
ציד כל ת"ח שירלה, חס יקצל עליו לנסות את הדר' קליין
חתן דנן, והדר' קליין יודע להגיד משנה צכל מקום שהוא
בראוי, וכ"ש דף גמרא או קוגיא, זה הדר' קליין מונר, שגם
צמוחו בצר עלה. קפק על חניית הירושלמי צאשר שולא
צו דברים שאנים מוננים לו, לחוק עשה לנו זה ריק המוח
וע"ה

וע"ה נמנן הגרוע שורה אחת בהירושלמי אם הוא הורא
בהונן, לוכל להניח עוד הפעם חלק כתרס ע"ה וכ"ס
שאינו יודע פ"י המלות, וקו"ח בן בנו של קו"ח שאינו יודע
הצנת הענין, ובספר חתום הוא לה, לכן אמרתי צודאי כל מה
נאיש כזה מהלל הוא מוגונה, וכל מה שמגנה הוא משובת,
הלא דבר הלא, והשגתי קונטרס הכ"ל צעמל רב, כי "אותיות
מחכימות".

ומה ראיתי שמה? צע"ה כאשר חשבתי בן הוא, הקונטרס
שאלו שלום ירושלים, מנחת מאיר דן פלאחקי ומעיר
דוולטרט צפולין סברוקיא, הוא מלא חרופים וגדופים על
הירושלמי ועל הרב הגאון המו"ל צאופן מזהיל מנח, צלי
ד"ח וכינוס חנוסי הראוי להיות חף צת"ח הקטן שבקטנים
ולא לצד ת"ח סוקד על דלתי תורה לא יעשה זאת, רב אף
השפל שבשפלי' והפחות שבפחותים והגבל שבגבלים
לא יעשה זאת, והמחבר נחה למצקרה והמזקק נחה לו
ילא לחנס הלך זרזור חלל עורב חלא מפני שהוא
שינו, ומן התינוח לי רק על הרצנים הגאונים ה"ו שעוד לא
שמו לב ע"ה, לכן אמרתי חכמי החליל למשך שצט צקורת
על קונטרס הכ"ל, ואקוה כי גדולים ועוזים ממני יגמרו
המלות להיות נקראת על שום.

לתכלית זה עברתי על כל דברי הקונטרס הכ"ל, דקדקתי
אחרי כל מאמר ומאמר מפלפוליו הרבים, ואחרי
כל מכתב ומכתב הנדפס שמה, ובאתי לידי החלטה גמורה,
כי אין לפיניו רב או ת"ח גדול צתורה, רק איש משונע
ממראה עיניו שוטה וממורה בדעת, ובצר רליתי להמליץ
עליו מאמר חכז"ל כל ת"ח שאין צו דעת . . . חלל נוכחתי
לדעת כי יותר ממה שהוא ת"ח הוא שוטה ומטורף לדחצון לצינו.
ודגנני לצאר דברי עפ"י שלשה עדים ואת משפטי אשר חרלתי
עליו, והקוראים יראו כי ת"ל דקדתי צמשפטי: ח) הנה
החלק היותר גדול צהקונטרס הוא כולל הערות ופלפולים
על הירושלמי חולין צבורות, והוא צעמלנו מציא ממונו ראיות
לפסקי הרמזים, ועס דברי הירושלמי מותרן הוא כמה מאמרי
ש"ס חתמות, ולפעמים משיג על דברי הגאון המפרש, ומפרש
דברי הירושלמי צאופן אחר היותר טוב ומצואר לדעתה,
ולפעמים דברי הירושלמי ממוהין צעיניו וכשאר צל"ע, ומציא
אח"כ דברי רצנים גאונים ומחללים הירושלמי צטוב טעם, ועתה
הקורא עומד משהחל ושאל שאלת תס! אם כדצריך בן הוא
סהירושלמי

ונלח כי ראוי לקרוע על עצבון התורה שגרם מאיר דן דילן ועל חולפתו אשר גם בעיקבה דמשיחא לא איתמר כותי:
(א) חנה נדתו של שלמה ומה גדושה חילי נפישא חילי לאורייתא, כבוד ידידי הרב הגאון הגדול החו"צ בקש"ת מו"ה שלמה יהודה פריעדלענדער כי צעה"מ ספר חשק שלמה כמה פעמים אשר היה אחי עמי צמחילתי והשתעשעתי עמו בשעשועי לאורייתא, ומלאתי את לבבו כאמן למסקל ולמטרי זהויות דאצי ורצא, וידיו רצו על חופק ים הפלמוד והספרות, וגם דורג צרצרים דברי אגדה המושך את הלכ והולך חן בשפתיו וכו' . . . ויהי חלקי עם המשתדלים דרצו מלוה להנות את הרב הגאון כי לפי כבודה להגדיל תורה ולהאדירה בדברי המדבר לכבוד התורה ולמודיה, פה ענטראדאס ד' לסדר טהרה י"ג למ"ט לווען תחיון לפ"ק.

מרדכי יהודא במו"ה ישכר ז"ל

אב"ד דפ"ה והגליל

(ב) ידיכ"פ הרב הגאון החו"צ צש"ס ופוסקים זה סיני ועוקר חרים בקש"ת מו"ה שלמה יודא פ"ל כי צעה"מ ספר חשק שלמה על הירושלמי והחוקפתא וכו' . . . צטות אחי צלדקת אחצניי שיעמדו לימינו [צחדפסת ספרו] כי ק"ת סרוי צלער ומי לא ירוץ להחזיקו ולהנכו, ואשרי כל החומכים צידו ומחזיקין אותו צשתי ידים ושכרם כפול ואת שוכן שמים, בעתירת הצעה"ח פק"ק מו' לודאס אשר צמדינת זיצענצירגען כ"ו לחדש ניסן תרס"ה לפ"ק.

גרשון הק' שיערז

במח"ס "ילהוש הגרשוני" ז' חלחים

אב"ד דפ"ה והגליל.

(ג) כבוד ידידי ורחימי הרב הגאון הג' תפארת הרצנים ונזר החכמים כליל החכמה והמדע בקש"ת מו"ה שלמה יהודא אלגאזי ס"ש המבונה פ"ל כי: אחרש"ת גי"ה הגעני לנכון והנה לאסוף חותמים צמקומי, דבר נונע הוא, צאשר שאין צעירי ח"ח מופלגי תורה שצינו תועלת מצורו היקר וכספר חתום הוא להם וכו' . . . והנני שולח למוכת"ר עשהה בתרים דנוי קדיונה צצקסה שישלח לי נוכל חלק וחלק כאשר י"ל צית הדפוס, וה' הטיב יחזקהו ויאמנאוו לתורה ולתעודה להגדילה ולהאדירה כנה"ר וכנפש ידידו דוש"ת לנלח

שלמה פישער

אב"ד דפ"ה והגליל

שלשה וכהנים האלו אני נעתיקם בראש, כאשר שהנה
 ננדינה זיצענצירגען נקום אשר דר שם הרב הגאון
 הנפרס והו"ל כונה שנים, ונכירים אותו פא"פ ויודעים והותו
 הן בתורה והן ביראה וכעת הנני נעתיק נפנקס החותמים,
 על ש"ס ירושלמי עם פירוש "חשק שלמה" אשר ר"ה הגאון
 הנפרס להו"ל, ולא עלה צידו והנני נדפיס רק איזה דברי הרבנים
 גאוני ננדינתו, אחדים מהם שלחתי להגאון הנדיק אצ"ל
 דאקטראוולא [ארגענצלי] וודאי אין לספק על אמתותם.
 (ד) בעזה"ת: איקלע לאתרן האי גברא רבא ויקירא הרב
 הגאון הנפורס וכו' כקש"ת נו"ה שלמה יודא פ"ל נ"י
 צנח"ס "חשק שלמה" על התוספתא ושלחות דר"א גאון,
 וכעת נדפיס ועולה ש"ס ירושלמי עם פירוש נשאתי ונתתי
 עמו פא"פ ונולאתי זו את ששהנה נפשי, רב גוצרי וחילי
 לאורייתא ונלא וגדוש צש"ס קפרא וקפרי נוכינתא ותוספתא
 וכו' ונאות גדולה לתמוך צידו כי הוא אדם יקר
 מאד גבר בגוצרון וצעה"ח פק"ק באניהאד לקדר פה אל פה
 אדבר צו י"ט קיון תרס"ה לפ"ק .

אליעזר דייטש

אב"ד דס"ה יראים יע"א
 (מח"ס תבואת חשדה).

האמת ניתן לכתוב כי הרב הגאון הג' חריף עלום אין
 גומרין עליו את ההלל נו"ה שלמה יודא שליט"א
 דרש פה צקהל עם צהלכה ואגדה ונלא חן צעיני כל
 השומעים אשר התענגו מאד ננצריז הנחמדים נחוקים
 נדבש, גם לונד שיעור עיון צש"ס חצרה והראה רב גדלו
 צחריפות וצקיאות ולעולם לא ימוש זכרונו ומאתנו ש"ס חברה
 דשומרי הדת פ"ה באניהאד יוסף הבהן שווארץ.
 (ה) מאד מאד שמחתי לקבל פני האי גברא רבא הרב הגאון
 הנפלא הנפורס נו"ה שלמה יודא פריעדלענדר שליט"א
 נח"ס חשק שלמה על התוספתא והשלחות וכעת נדפיס
 ש"ס ירושלמי עם פירוש עיינתי צכמה ונקומות וראיתי שחריף
 חדה מונחת על קצרו צצקיאות נפלא ולא צכל יומא נותריש
 נוקע כזה, מנאות רבה לקרצו ולקיינו להו"ל חיבוריו היקרים
 צנוקדם האפשרי שצזה יתגדל ויתרונם קרן התורה, וגם אני
 חקח וכו' וצעה"ח פה פאהש ח' שלח תרס"ה לפ"ק.

הק' יוסף ליב בהגאון מהרא"ז סופר

אב"ד דס"ה

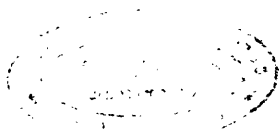
(ו) הנה שצת אללנו פה צש"ק הרב הגאון הנפואר חו"ס
 בקש"ס

יגיעו, והנני נעתיק רק ומה שצא לידי ראשון ואין קדר
למשנה, ולכד מה שנדפס בהקדמות הירושלמי למוסכת זכאים
ערכין וקונטרס ענה כקיל, דברי הרבנים הגאונים דה"ה
סאטמאר באניהאד וס' וואראהל המעידים שהמה
בעצמם ראו הבת"י ישן נושן, ומכירין את הגאון המו"ל
ומזהירים לזעלי לשה"ר ושקרנים שעתידים ליתן את הדין:
בע"ה סמרי יום ג' שמיני עת"ר לפ"ה.

(ג) **לכבוד** הרב הגאון המנוחה חו"צ צחדרי תורה הצלשן
הגדול חכם הכולל, לדיק צדרכין וחסיד צמעסין
בקש"ת מו"ה שלמה חלגאזי ק"ט יבונה פ"ל צעמ"ח פ"י חשק
שלמה על הירושלמי ומו"ל הירושלמי לקדר קדשים שלום וצרכה!
אחרש"ת! ומה חכוף ואקדם למכת"ר על הצרכה אשר
שלח לי, הוא הירושלמי על זכאים ערכין, ששתי
עליו בעל כל הון וממעמקי לצדי אני כותן לו תורה ע"ה,
ויצונו חלה הדונרים עתק על לדיק הן אני צכל רגע אשר
חשים עיני צו יאירו לי הצינים, והרגיל צקגנון הירושלמי
ינאל צכל הגה ואומר שהוא הירושלמי האנותי וכו' . . .
ואל יפול לצ הדר"ג נופני הנוערערים, כי זה עלמו הוא ח'
מן הראיות היותר חזקות שהוא ירושלמי אמותי, כי צלי זה
לא היה איש שם לצ עליו, אך אל כל דצר גדול וקדוש ינאל
הי"ר מתנגדים, גם על יליאת מלרים התנגדו חלה שנותו צג'
ימי האפילה, גם על משה רבינו התנגדו קרח ועדתו ואמרו
כי רק ונה ששענו נופי הגבורה חכמי ולא יה"ה הוא אמותי
והשאר משה צדאס מלצו ולא ה' שלחה, וכן על צצילי ה' צ"ה,
וא"ל לפרוט כל הנואורעות כי רבים הונה, ולבז מזה עצמן
שהמו עליו עוררין, ראייה שהירושלמי שהו"ל הדר"ג
הוא חודש חדשים, והנה ונה ששלה דר"ג הבת"י להראותו
לחכמי עירנו, הנה הרגיל צירושלמי צשאר קדרי חינו לריך
ראיה כלל לא מהבת"י ישן נושן ולא שאר ראיות רק האמות
עד לעלמו, ורק למי שהוא מקופק לריך ראיות, כמו שאין
לריך ראיה על השמש כי מאירה היא רק להקומא, וכל ת"ח
מוצקה ההוגה צתורה צאנות יכיר להדר"ג עוצה על החקד
הגדול שעשה עם ישראל ותוה"ק וצחוכס גם אני הלע"י
הנעתי צעד הרנות קרנו ואריכת ימיו ושנותיו.

שרגא פייבל הערץ

ראצ"ד דפ"ק חנ"ל.

צ"ה ג' לקדר תקחו את תרומתי תרם"ח.
(ד) ברכת שנים מעל לכבוד ידידי הרב הגאון החו"צ
 קו"ע מו"ה שלמה יאודה אלגאזי ק"ט כ"י קצלת
 הירושלמי מולין זכורות, והנני כותן תודה להש"ת אשר זכנו
 צדור הזה להתצטט ונזרותן של ראשונים רבותינו חבמי הש"ס
 ז"ל, ורב תודה יאתה להדר"ג אשר כתגלגל זכות ע"י להוליא
 תעלומה לאורה, ודרך ה' חילו ופעלו ירלה ויזכה להו"ל יתר
 החלקים והנני שולח לבת"ר נחמיו וצב"ה מוכן אני לקבל
 גם שאר החלקים כאשר ילאו לאור ידידו דו"ת ומכדו בערכו.
 הק' חיים צהר"ל מו"ה ברוך זל"ה
 נשיא ואמרכל דאה"ק ת"ו.

(טו) בא חכם גדול לגבולנו ותלמודו צידו תלמודא דבני
 מערבא, הוא הירושלמי על קדר קדשים אשר הו"ל
 חמדה גנוזה ונכונה נאות שנים, שנחתי לקראתו מאלה, וקצלת
 נידו הספר היקר והקדוש צאהבה רבה ונהתי נחירו, וממני
 יראו וכן יעשו גם נדיצי עירנו להחזיק בידי ת"ח גדול הוא
 הרב הגאון הגדול מו"ה שלמה יאודה אלגאזי הי"ו, אשר הוליא
 תעלומה לאורה, ואשר דרש דרש ציהככ"ס דפה ומלא חן
 צעיני השומעים, ויניחו זרבה אל צהיהם ויתזכרו צרבות
 העוזה כעתירת הכותב.

הלעיר נתו נמע יערהב קג"ל דוס
 האצ"ד דפ"ק קחמוק והגליל.

(טז) שלום וזרבה וכט"ס לכבוד מעלת ידידנו הרב הגאון
 שליט"א: יקבל צזה מנחת קדשו של אדמו"ר
 שליט"א נחיר הירושלמי זצח"ס ערכין אשר שלח לידו הקדושה,
 וכבר אמר לו אדמו"ר פצ"פ כי הוא מנרכו כי הש"ת יחזק
 כחו ולונו לאורייתא שיכול להו"ל צנקל גם שאר החלקים עם
 כ"ק עד גמירא ולא יאונה לו נעה חו"ש מכה הנקטריגים,
 ושני כרכים נחתי לצני אדמו"ר האחים הקדושים שליט"א וצטח
 ישלחו לו נחירם צימוד:

ידידו הדו"ת שמואל זאנוויל אלטמאן
 בבית אדמו"ר ההדוש ממשארטהוב

(יז) בע"ה ריונאצ ג' אדר שני עת"ר לפ"ק: שלום לכבוד
 הרב הנאה"ג הגאון העלום החו"צ ונפורקים מו"ה
 שלמה אלגאזי ק"ט כ"י. יקבל צזה מנחן אדמו"ר הרה"ג שליט"א
 נחיר הירושלמי זצח"ס ערכין אשר שלח לידו הקדושה, ואדמו"ר
 משלש צזה את אשר אמר להדר"ג פה אל פה צעת מוסר ל' ד
 נקבת

מסכת חולין זכורות, כי הגדיל לעשות, והפליא לגלות ונלפונות,
ומנרך אותו סגזכות זה יעזרהו הש"ת זכט"ס ידידו דושיט
ומכדו ומוקירו כאמון בית אדמו"ר שליט"א.

שלמה טארם (חתימהו קשה לקרות).

(ח) ב"ה כבוד ידידי ורחימי הרב הגאון שליט"א! אחר יגיעות
רבות וזכרתי ת"ל את הירושלמית זנחים ערכין
ששלח לי מכת"ר ויקבל צזה מחירם, וגם הרב ר"י עזר לי
צזה, ומאת אשר הודעני מכת"ר עגמה עלי כפשי ונאלה, וכבר
יעלתיו זהיותו פה "השכם עליהם לביהמ"ד והם כלום
מאליהם", וזה שנתתי למכת"ר אז והדפיקו צראש ומסכת
זנחים ערכין די צזה השומע ישמע והחדל לא יועיל הכל וד"ל.

ידידו כאמנו הק' שלום מרדכי הכהן

אז"ד דק"ק צרעזאן והגליל

(ט) ב"ה עיר ישן ד' א"ש חר"ע: כבוד ידידי הרב הגאון
הנפורקים מו"ה שלמה אלגאזי ק"ט: ר"ס
מחיר כפרי הירושלמית אשר שלח אלי, ומאל שצנתי עונג
מהירושלמי זנחים כי הוא מפ"ן אור זהיר על כל סדר קדשים,
ואשר זכרתי הד"ג מאל אשר דצרנו יחד זהיות הד"ג כ"י
כלל קורתי, הנה לע"ע קרבו הימים שעל הרב דמותא
לשום עינו צמילא דנותא ומילי דשניא גם יחד ואי"ה אחר
חג הפסח הצע"ל אפנה לעשות רלון יראיו צע"ה, ואשלח לו
אי"ה הגהות צקלרה, והכני מנצרכו צהללחה ומרונה וצחג כשר.

הק' חיים יצחק ירוחם

אז"ד דפ"ק

(כ) ב"ה יום ה' " שצט עת"ר לפ"ק פרעמיסלא: שוכט"ס לכבוד
ידידי היקר הרב הגאון האז"ד הי"ו: השגתי הארצעה
כפרי ירושלמי זנחים ערכין ולעשות רלון לדיק חפלתיו ואחלקם
כפי מה שרשם צמוכהצו היקר' כי מיום שהיה הד"ג כלל
קורתי נשאר אהצתי אליו חקוקה צעומקי לצי ונוקנא אכי
אותו כי זכה להו"ל דבר יקר ונאל וצודאי זכות אבותיו
ונסייעתו ואי"ה כשאקבל המנחיר אשלח לידו הגדולה צלי איחור.
דברי ידידו הדושיט נרחוק, ולצו קרוב להד"ג נאל ונאל.

ה"ק משה מייזלש

צהגאון נהר"י ז"ל ראז"ד דפ"ק.

(כא) ב"ה ה' וישלח החר"ע פרעמיסלא: כבוד הרב הגאון
המוצחק שלם צכל חכונה ומדע מו"ה שלמה יאורה

ני

כ"י הנני שולח לנכתי"ר מחיר הירושלמי זכאים ערכין ששלח לי צרצ טוזה, והכרכים אחרים מחלקם ח"ה כפי אשר הצטחתי לנכתי"ר בהיותו פה, וה' ישפות שלום לו ולתורתו ויחזקהו ויאמנהו להגדיל תורה ולהאדירה כנפשו ונפש ידידו הדוש"ת:

גדלי' שמעלהעם חז"ר דפת.

בב"ה כ"ה כ"ה יום ה' תרומה: כבוד ידידי' הרב הגאון הנפלא עושה פלא וזה"ש"י ק"ט פ"ל: יקבל צזה מחיר שלשה ספרי ירושלמי זכאים ערכין אשר שלח הד"ר אלי, ונא כי לא יעגם נפשו חו"ש ולא יקבל לער מוצו ולעג הכי צריכי, כי נולאכת שמים הוא עושה וא"א כלל וכלל כי השטן לא ירקד כנגדו, ואת אלה היה לדעה מראש, ועני הוא השטן? אם נאשכחו או מפולין אחת הוא, ואני הפלה כי ה' הטוב יחזקהו ויאמנהו לצדק על המוגמר לשמחת לצ שוחרי תורה ואוהבי תושיה צלחת

הק' משה צלחתמור' מו"ה מנחם

ז"ל כ"ן חז"ר.

בג) כזר מלתי אמור' כי הירושלמי קדש"י דבר חלקים חיים הוא ומינוי וזן המקדש יולאים, ונעין נזית ה' וה" קודש, ולא צחתי אלא צבציל הרב הגאון המפרש יומ"ל הי"ן — אשר קצוזהו ומכפפות הארץ ללחום נגדו ציד חזקה כאלו הי" אחת ייתרי"ג מלוות לרדוף נקי לצלע ולהשחית, ולצלתי השז החרב אל הערה עד תאכל מנפש עד צה, ולהיות שמשכן כבודו קמוץ לגלילי וזה קרוב לעשרה שנים אשר נזכיר אנכי אותו והוא חונה צנוף זה צעיר קאטמאר כרמים ידעתי שחורתו אומנוהו וצזה לצדו עוקק צרוב עהוהיו, צמלאכת הקודש קידור כפריו ולקרוח צסס ה' צדרשות אשר ישמיע צקודש קולו (גס פ"ק שצת אללנו וצייסוצים שחתת דגלי וגס דרש דרש ושנת) ולא כשנוע עליו חו"ש שונן פקול חלילה וחלילה, והמערערים עלי נורפים ונלאכתו וגורמים שהתורה מונחת צקרן זויה, ושכי נוס' הירושלמי המונחין צכת"י עדיין יעופרו צעפר עוד, ואור הדפוס לא נגה עליהם לכן אחת דצרת: המערערים עתידין ליתן את הדין, וצרוך אשר יקום את דצרי התורה הזאת. ק' ווארהל ד' נשא תרע"א.

יחזקאל בנעמ

אברפ"ה הנ"ל וחגליל. (ח)

כד) ב"ה יקבל הדר"ג מחיר שלשה ירושלמי זכחים ערכין
ששלח לי צטוצו, והנה חלה האנשים המפקקים,
אף כי אפשר לומר כי לש"ס כונתם, דומים צעני לרצ גלון
שישצ ומיגע את מוחו להתיר אשה עגונה ונכבלי העיגון, ומלא
קצרות, וזנה מגדלים חזקים, והרעים כל העולם צלפולו,
וצאמת אחא גברא והנה הוא עומד לפנינו! והלא הבת"
לפנינו והכל מעידים על יסנה, ולהולילו מחזקתו לריכים ראיות
חזקות כראי מולקים ולא דברים פורחים ורוח ישאם, והנני
ידידו הדוש"ת צאהזה.

הק' יוסף צבי דושינסקיא
אצ"ד דק"ק גאלאנטיהא והגליל.

כה) בעה"ת החיים והשלום וכט"ס לכבוד ידידי וחציצי
הרצ הגלון המוצהק לי"ס"ע כקש"ת מו"ה שלמה
יחודה אלגאזי ק"ט כ"י: אחד"ש נכת"ר הרונה הנני שולח לו
זאת מחיר חמשה קפרי ירושלמי זכחים ערכין אשר השגתי,
ולא עשיתי זאת רה למען כתר"ה כי יהר הוא בעיני מאד,
ויאמין לי כי לא דבר קל הוא צקהילתי לחלק קפרי ירושלמי,
וצאשר שאני מכיר את נכת"ר זה כמה שנים, ועוד אני זוכר
דבריו היקרים אשר דרש צציהבנ"ס דפה, לכן לר לי נאחד על
המקנאים המזלזלים צכבודו חאלמונו שפתי סקר, והי הטוב
יוליא כנוגה לדקו כנה"ר ונפש ידידו דו"ש וס"ת מוקירו ומכבדו
בערכו הרם פה מישקאלץ ג' וארא תר"ע.

הק' יצחק אייזיה שטערן
דוונ"ץ דפה

כו) בשם ה' ובעזרתו:
לאסרו"די גברא קאחינא ה"ה כבוד ידי"כ לנייד לצני הרצ
הגלון הגדול חכם הכולל כקש"ת מו"ה שלמה
יודא פ"ל הי"ו מכירו ומוקירו אנכי זה זמן חוננים טובא, והי
לי עמו שעשיני דאורייתא ראיתי והשתוונתי על המראה הגדול
חור נגה עלינו דבריו המאירים בקפירים, וכערך גדולתו לנס
צלדקתו, פיו מפיק מרגליות נאה דורש ונאה מוקיים ורבים
השיצ מעון ע"י תיכחתו לצקרים, ואחרי צעוה"ר ס"ת סרוי
צלער ע"י הנרגנים על הירושלמי והנו"ל הגלון הי"ו לכן
מלוא רצה לעמוד ליעין לדיק וליעין הירושלמי הק' וכל
סמחזיק

הנחזיק צידו יתנכך במאודו ויהי כזית הודו כעתירת הצעת"ח
א"ח סצונות תרע"א לפ"ק קאטמאר יע"א:

יצחה הק' הלייז

העורך והמו"ל "אהל יצחה ירחון רצנ",
ועורך "העונג שבת" ודומ"ץ דפ"ק.

ועתה נני יגלה עפר מעיני הגאון הלדיק זל"ל דקאכאטשאצ
וראה דברי הרבנים הגאונים האלה? ודאי היה מתחרט
מאד! כי האמין צנכל למאיר דן פלחלקי, כי מערדין על
מהות המו"ל, וכי הרבנים המוסכמים לא ראו הכת"י, והלא
הבל שוא ושחר! והאיש הזה הוליכו סולל, וצחמת סגנון
מכתב הגאון הלדיק הכ"ל זל"ל מעורר מעלמו חסד, וקרוצ
להאמין, כי מפני שזונו כתיבתו קודם הסתלקתו של הלדיק
הכ"ל חס לא נעשה זאת ע"י "הנשמש צקודש" וד"ל, ומכתב
אחי הרב הלדיק מגור שליט"א, הנה אח חבר חין חללינו כחצה,
והנכתב נולד שמוות ובמלגות אשר חין כדאי לטפל בו,
הקורא בו רק הדברים, "ונה צלע כי יעלה צידו לרמות ולזייף
חיה כת"י", כל הרוצה זאת ישחק לו על שטותו וגאותו גם
יחד וכי יצא משהגוע וידרש דבר שגוען ולא נמלא רלונו וילעק
זיוף הוא הבי נשים לב לזה? ולעומת זה ראה נא גדלו וקדושת של
הגאון הלדיק מוסקטראוולא שליט"א, שאחר כל המלשנות מומאיר
דן על המו"ל, לא שם לבו לזאת וכתב צדדך הנימוס "אעפ"כ
אני מוסכים לגזור על הגאון המו"ל שיראה גוף הכת"י ומומילא
כיון שראו גוף הכת"י גאינוס וחכמים יחד נחה ושקטה
דעתו הרמה, גם על זה הנני להעיר: כי מר מאיר דן לא
הראה לפני הרבני רק החלק הפילפולי והקדושה הראשונה הנכתב
בנימוס וד"א חבל השקרים והחרופים והגדופים לא ראה שום רב
צעולם, ומעולם לא עלה על דעת שום רב כי מר מאיר דן
דין ידפיק מכתבו על קונטרס מלא כאלה ודברי צלע אשר
לא ראינו ולא שנוענו עוד עד היום נספרתנו החלמודית,
ולראיה ע"ז הנני מדפיק דברי הרב הגאון הלדיק אצד"ק
אקטראוולא שליט"א שכתב כמתחלל להגאון המופת והמו"ל ח"ל
הנכתב:

בעה"ת ב"ו למב"י אעת"ר לפ"ה אסמראווצא.
שפעת שלום וזרכה אל כבוד הרב הגאון חריף ונקי למ"ס
פ"ה נ"י ע"ה החכם השלם הר"ר. **שלמה יאודה**
ארגאזי שליט"א מו"ל ספרי ירושלמי קדשים
אחדסה"ט

אחדשה"ט קצלתי וכתב כהדר"ג עם ספרי הירושלמי
זנחים ערכין, ולפלא אצלי שכ"ג עדיין
במסתפח שאני הסכמתי חו"ש על החרופים והזרזולים
הכתובים שם (נהקינערס שאלו שלום ירושלים) יצט כ"ג
היטב צמכתני שם ויראה שאלרצה כתנתי להיפק, שכ"ג יראה
הכת"י כדי לקתוס פי הווערערס, ווועולס אין דרכי לדון
לכ"ח כי אם לזכות, ומכש"כ לגזר רצא כמוהו ויהא רעוול
שיניח לו ה' מכל חיוציו הדשו"ת

הק' מאיר יחיאל הלוי

וכזה כתב גם צנו הרה"ג מו"ה יחזקאל כ"י חצ"ד דלינאוולארד:
(ב) פלפוליו בדברי הירושלמי וספקותיו אשר העיר:
כאמור לזעלה מפלפוליו ומצטיו חזו רואים שהירושלמי
הוא צעיניו וצעיני הרצנים הופלפלים ענו ירושלמי אמת
והוא ע"י פלפולו צעלנו ונעיד עליו שוועקוס קדוש נוולאו
יראה הקורא בכל חלק הפילפיל דשם ויראה שכן הוא, כמו
צהקדמותו יאמר "והנה צירושלמי זנחים אשר שלח לי הרצ
המפרס את הכת"י אשר לפי זמנו נכתב צסנת חכ"ט עפ"י
פקודתו של הגאון שדה יהושע ונזוארין ג"כ דצרי הירושלמי
הנ"ל וכו' ויען שהכת"י על זנחים חדש הוא לי אמרתי
לרשום בזה מה שראיתי באותו ענין" וופלפל שם
דצרי הירושלמי, הקירא זאת שואל כהוגן, הלח הכת"י הוא
צעינך צחזקה מוויק, ומה תועלת להקוראים דצרי חדש טראית
שם? צלות ח' כתב על דצרי המפרס שהנה דצרי צורית
(ומפרס הירושלמי צאופן אחר) והגאון מאקטראוולא השיב לו
כי הנה דצרי חכמה, חצל ח"א לי לעצור צסחיקה על ענין
אחד שהעיר צסם הגאון צעל לפנת פענח כ"י והוא צירושלמי
צכורות פ"ה ה"צ "שמעון בר ווא אמר בן נן היימין שבא
על אשת אחיו בחיי אחיו ומת האה בלי בנים ויבמה
לפום בן צורכיה קרייה מימר ממזר נוטל פי שנים,
ומציא ע"ז קיטיא צסם הרצ הג' צעל לפנת פענח שהרי קוטה
לאו צת יצוס וחלילה היא ואינה דוונח לחייציו לאוין ועשה
סכתב הר"מ ז"ל שאלס עצר ויצונה ה"ז קונה קצין גמיר וכו',
וכן תמה על הרצ הגאון וצברעזאן ז"ל שהציא מזה רחיה
לדצרי הרמז"ס פ"צ ונחלות ה"י הצכור מווער נוטל צ' חלקים
וכו', חצל צא כל קירא יקר ואראך שדצרי הירושלמי עמוקים
מאה, ובעל צפנת פענח לא פענח בזה הצפינות והירושלמי
לשיטת"י חזיל, דהנה צירושלמי יצוונת פ"י קוף ה"א לרת
קוטה

קיעה לזאת הוא חקורה (ר"ל לצד קיעה חקורה עד סבבה
 לאחור לרדת). רבי יוחנן אמר זריח צרות נגעה זה ורב אמר מפני
 סבתה זה טוונאה בעריות (וכן הוא בקועה ס"א ה"ב) ותינו
 צ"ב דלרצ טוונאה כתיב זה בעריות וחקיעה היא צרות ממש
 ונדאורייתא, ולרתה היית לרת צרות ממש משאיב לר"י קועה
 מדרבנן חקורה מפני שריח צרות נגעו זה, ומטעם זה חקורה
 גם לרתה דנראית כלרת צרות, ולר"י ודאי סתיה או לרתה
 חוללת דלא עדישא מחייצי לאוין ועשה, ואם עבר ויצאה ח"ו
 קועה קיין גמור כחייני לאוין ועשה, ושנעין צד ווא תלמיד
 רבי יוחנן שהוא מרא דירושלמי אזיל צשיעת רבו דלכתחילה
 חוללת ואם עבר ויצאה קועה אותה קיין גמור, ומפני זה
 קאמר צירושלמי ויבמה ר"ל שעבר ויצאה, ועוד חכי אומר
 דאפי' לחצצלי, הראצ"ד ספיקא דאפי' קועה ודאי היא או
 לרתה חוללת, אם עבר ונשא קועה קיין גמור, ואין תופס
 זה יצום רק לחפיקים דהיא בערות גמורה, וטוונאה כתיב
 זה בעריות, ואין חכי נסתפק חו"ש בגאווה של הרב צעל לסנת
 פענה, חבל נוכין סנתפתה אחרי סוקית ומדיח דנן ונשחד
 ונדבריו, היה כ"כ הנפרש שכל צעיניו עד אשר ראה היה
 דאפי' צד צ" רב לא קרא, ולל סהרים ראה כהרים, ודברי
 צוריה ראיתי שם בדברי צעל הקונטרס שהשיב חכ"ל "דהבא
 מוירי צאונס דע"כ חכי נוחקמי, דאם צרלון ח"כ מנ"ל שהוא
 צנו דילונא כסם סננתה עמו כך זנתה עם אחר", ואיני יודע
 מה הוא שם, דהא נשורש צנוצ"ס שם פ"ג ה"ד דרק לענין
 יצום נוספקינן חבל לא לענין ירושה, וזה יראה הקורא כמה
 שו" פלפיליו ופעפועי דבריו ואין כמו חלל צלזולים חרופים
 ונאמנה לרק נואד דברי הנפרש והגאון מצרעזאן ז"ל:
 ורנה שם צירושלמי כ"ה ע"ב וויקי הירושלמי קרא בגוונא
 אחרייתא: "צנה בן קיימין אי צעיבור חורין לורכה
 מיונר אי צברקי חד אהונה ושנואה כתיב" וויקי חש"ס סנן
 השנואה הוליא ראבו ורצו ואפילו ונת, אין בן האהונה צבור
 לנחלת, וע"ז הקשה צעל הקונטרס איך אפשר למוקמי קרא
 צברק חה, ודאי קיפא דקרא אומר כי אה בן השנואה יכיר
 לתת לו פי שנים, ועוד אם מה בן השנואה איך קאמר קרא
 דיכיר לו פי שנים? הנה אין צבח סנצותל הזה לחצין דברי
 חכז"ל על צורין, דדאי הבא אנו דנין לא על הנחת, רק על
 החי שאינו נוטל פי שנים, וכמו סבתה הנפרש דנפ"ו
 דחולק עם שאר צני השנואה סות צמות, ואפי' צברק אחד י"ל
 דכ"פ

דני"ם בשנפח עוד אשת וילדה צנים שחולק צמחם צעות, וחי"ק קרא את צן השנואה יכיר לתת לו פי שנים, וחוי כמו צן חי שמת ואין לו יורשים שחוזר תירושא לחציו, ואח"כ יורשים אותו צניו שות צעות, ולכן כשרלה לדחוק חש"ק ולשרש דצכרם חד ויירי ופי' דחששת צשעת שילדה הנפל היא שנואה, ח"כ קיפא דקרא כווי מחוקמי הכי כי את צן השנואה (שחיתה שנואה צשעת שילדו) יכיר לתת לו פי שנים ולא לצן אחוצה וכיון שמת יורשו חציו ואח"כ צניו שות צעות, ולכן קאמר הירושלמי דח"א לחוקמי בן משים דכתיב אחת אחוצה ואחת שנואה וודאי דצשתי נשים ויירי, חנל קיפא דקרא חפער לפרש ג"כ צחד כרס וכדפרשנו.

באופו הג' מוקי חש"ק שם (ל' ע"א) „צעת צן מקיימין לקרייה חי כשרה וכשרה פשיטא, פקולת וכשרה כי תהינה כתיב, צרם צן קיימין דחגגיי ונקיץ ישראלית וכיון דלא חתגיירא שנואה היא לפניו וכתב קרייה לא יוכל לצכר" וע"ז כתב כי ג' תמונות קחזיני" (שלשת ווי יודע?) ח' חיד מוקי דנכרית חא חיתה צת חוי' דעכויס לאו צני קדושין נינחו ואם צן חיתה צכלל כי תהינה. צ) חיד יאמר כי את צן השנואה יכיר וחלא בשנתגיייר חינו יורשו, ג) שהוא נגד דברי רמנ"ן ז"ל דצכור רק צחייס נוטל פי שנים והכל בשנתגיייר ונפקק חיוחס לא קרינן צ"י על פני? ואינו יודע מה דהאמרי רבנן: דחא כיון שצן נח מלוה על אשת חיש כי תהינה קרינן ציה, ורק אחר שנתגיייר פסק חיוחס חנל קודם שנתגיייר חוי' קרינן צה, והא דקאמר קרא כי תהינה לחיש שתי נשים רל"ל אחת כדידה ואחת כדידה, ובמו דאמרינן צש"ס יצמות (ק"צ ע"א) צחיותו נכרי חית לחו חייס, נחגיירו לית לחו חייס, וודאי דאין צן השנואה רל"ל צן הנכרית יורשו רק חבא דנין שאין צן הישראלית הצא אחיו צכור לנחלת, וחי"ק קרא לא יוכל לצכר את צן אחוצה (דהיינו צן הישראלית) לחצו צכור לנחלת כי אם את צן השנואה (הנכרית) יכיר שהוא הצכור ראשית אוננו, ואם חיה צן ישראלית לקח פי שנים, עכשיו שאינו יורש הצא אחיו עכ"פ לא חוי צכור לנחלת וחולק צעות עם שאר הצנים, וחזו ודאי דמדברי הירושלמי משמע דלא ברמנ"ן ז"ל חנה חרתי צזה רק צמקוס אחד שחפז הכותב שאלא פה מליה גדולה על חנן אחת שלשה עינים, ומזה ישפט תקורא על כל דבריו ואחדים עאשר חתר ומלא תויה לפי דעהו, כנר נחפרש צעוצ טעם צחקונטרם

ענה כסיל וצכלל אומר אני כנוו שכתב הגאון הלדיק מאסטרסאולא
צונכתצו הנדפס צהקונטרס שם "והנה לדון נופני קוש" שיש
על זה הירושלמי הלל שערי הרולים לא נכעלו, וכי על שחר
הירושלמי אשר הוא חיינו אין עליהם תוהויות ונוחוקרים הצנה,
וכ"כ הראצ"ד שאין לנו יכולים להוליא דבר צרור מהירושלמי
והתוספתות והם קודם קדשים.

ג) מצד מכתבי הגאון המו"ל והמפרש אל מאיר דן דינו:
ואשר דן נכתב וכתבי הרב הופרש והלמודו מהר"א כ"י
כבר נולתי אגורה, כי כל הקורא וכתבים הכ"ל צעין חודרת
עין צקורת יכיר ויבין כרגע ההיפך, כי מר מאיר דן פרש
רשת לרגלו כי יעשה נפלאות לטובת הירושלמי צכח רצו הרב
הלדיק מגור שליט"א, וכי הוא יד יוניו וכנן צית הוא שמה, וכל
מה שעושים שם רק על פיו הם עושים עד אשר עלה צידו
להטות לצד הגאון המו"ל להאמין צו כי מוננו ישועת הדפסת
הירושלמי, ופתח לפניו את כל לצו הנכצר ונדכח מדברי
הנכנסים וחליפים, ועד רגע אחרונה דוהו לזכות, ואף אחרי
שכתעורר מרצנים שפיל צרשת אשר טון מאיר דן לרגלו
וגם הרב ר"א כ"י עוררו ע"ז, לא רלה להאמין כי ת"ח יהי
סמל השחר והתרמית, רק נהג צו כצור וליוה לתלמודו
שישלח לו הכת"י, וגם אחרי שהיפל מאיר דן דינן המסוק
ועל פניה, עדין כתב לו צונכתצו האחרון, כי אם ידרש זאת
הג' הלדיק ומגור שליט"א או שחר רצנים גאונים הי"ו יעשה
כל צקשהם, רק לומר מאיר דן אין הוא מאמין עוד, ומה לו עוד?

ולעומת זה נניזרים ונוכערים נעשה ידי מר מאיר דן דינן
כנוו שכתב לו הרב הופרש והמו"ל את הירושלמי
צונכתצו האחרון הנדפס צהקונטרס שם "כי הוא רק דרך
רלעון שפל וכצוה" כי נוי שונסהל ע"י ערנוותו ונכליו להוליא
ונכתצים ונאחד ולמוקרם ה"ך כדי דיצור לצד שכתגדו כדי
לעורר נחלוקת, וכן נוי שמוליא ננחשצת רעהו היושצ לצטח
עמו לרשות הרצים, הרי הוא מרגל צחצרו ונוקפר לשה"ר
גם יחד, ואף ע"ה לא יוקר דצרים שכלצ לרשה"ר צאשר
שהוא נגד חוק האנושי וכינווקי ד"א, כנוו שהוכיח צלדק
הרה"ג נוי"ה רפאל שליט"א לצעלי הקול, וכדי לאמת נשפט
הנני כוהן צוה רק צ' ונכתצי מר מאיר דן להמו"ל, אשר גם
מהנה העהקתי רק חלק קטן, צאשר שאין למאיר דן כת"י
של ת"ח וקשה לקרות כתצו יוחר נוק"ס:
צע"ה

"בע"ה ועש"ק שמוע תרס"ח: כבוד הרה"ג חו"ש קי"ע מו"ה
 אברהם כ"י תלמוד הגאון הנפטר שליט"א, חכיתי עד
 היום על הכת"י והנה לבוא חכיתי ועד כה לא קבלתי ואלוונה,
 ומונה שהודעני וכת"ר ה"י לי לער וע"כ ונשתחף חני צלערו,
 ונה שכתב וכת"ר כי המתינ על נכתב מונני האם רלוני
 צזה, ונה זה שאלה? הלא כתבתי לו כונה פעמים כי עונוד
 חני לימינו נגד הקומים עליו ונחמה חני רק על הכת"י, ואקוה
 כי דברי יעשו רוסם גדול צעולם, צאשר שידעים צעולם שכל
 מה שאני עושה חותמו של מלך מרן הקדוש מוגיר שליט"א
 עליהם, ונא לזרז את רצו הגאון שליט"א לצלי להנשך הדבר
 יותר, והעיקר הוא הכת"י על חולין וצבורות, הכלל הצקשו
 לצלי להנתיני יותר, כי טובת הירושלמי וטובת רבו אני
 דורש, ולא ידעתי אל מי יפנה בצר לו אם לא אלי,
 באשר אני עושה הכל בפמדות מרן הצדיק שליט"א
 ובכל ביתו אני נאמן והנני ידיו הדוש"ת צלונ"ח
 מאיר דן"

מכתב השני הוא אחרי כצר כודע צרור כי מאיר דן רימה
 את הגאון הננו"ל, וכל המון מכתביו מוקר לידי הדר'
 ריטער למען יהי צידו חונוד לפטפט, כונצואר הכל צהקדמות
 הגאון הננו"ל, והצר ר"א כ"י הוכיחו ודרש מונכו תשובה צרורה ע"ז.

"בע"ה ד' פקודי ער"ח ח"ר תרס"ח דווארע יל"ו:
כבוד הרב הגאון הנני צזה להודיעו גלוי, כי לדון
 מהכת"י על זצחים ערכין אין לדון כלל, כי מאין
 חני יודע שלא כתייטן צתחצולות (??) וכן כתב לי הרב דר'
 ריטער כי ודאי כתייטן צתחצולות, ומה שזוא מהרעם עלי
 כי שלחתי מכתביו ונכתב רצו לדרי ריטער, ונה חשב כי
 אשתיק צזה? ודאי שלחתי, וכן אשלח מכתאן ולהצא כל
 המכתבים להדרי ריטער, צאשר הוא היה הראשון המעורר
 צצר ואי"ה אדפיס את מאונר הדרי ריטער ועוד מרצבים
 אחרים צאשר כצר יש צידי די חונוד נגד הירושלמי . . .
 . . . ידיו הדוש"ת מאיר דן."

דבר תלמוד נוכל אלה: כי כל מה שנדפס צנחזה"ד גליון
 ל"ו נגד מאיר דן חז, הכל אמת וצדה, כי התמוכר
 להיות סוכן הדרי ריטער, ולכן צתחילי צא צעלילי והתחנף להגאון
 המו"ל צאמלעים שאינם הגונים אף להל ופוחז ממין
 היותר גרוע, ומקר כל המכתבים שקצל צתור אזהצ ונאמן
 להמו"ל, להלד שכתבו הוא הדרי ריטער, וגם נכ"ע הקול
 הווארשא

הווארשא נוסד אז ע"י הדרי' ריטער וזהו לעקת הרצ הג' מו"ה
 רפאל גארדאן שעשה מאיר דן והמו"ל הקול מעשים אשר
 לא יעשו שום נוכ"ע — אצל אראך קורא נכבד! כי גם את
 הדרי' ריטער רימה, ומפני זה נמשך זמן ההדפסה ד' שנים
 (קונטרס קטן הנדפס בחדש ימים אף בצית דפוס קטן) מפני
 שבתוך זמן זה הוליא כסף רב ומאמתחת הדרי' ריטער, באמרו
 כי בדרך לו לכתוב לכל העולם, וכן עשה באמת כי אין לך
 אף ת"ח כ"ש שלא כתב לו, כי יתן ידו צקושרים, וכן כתב
 לבחור ת"ח בן כ' שנה הלומיד ישיבת פרעשצורג, וכתב לו
 "הרצ הגאון" ומצקש שיוקבר לו חומר נגד זיופי פ"ל" וימהר
 מאלד לכתוב כל העולה על רוחו — ואני שאל הישמוע היראה
 נצלה בזאת צישראל? כל בחור יציבה שרלה לעשות לחוק
 ומנו, כתב לו "כי ישלח לו חומר נגד זיופי פ"ל" מיד כתב
 לו הרצ הגאון ושלח לו ספרים לצלי בחון מי הוא הכותב,
 ואני הכותב ראיתי צצית הרה"ג מו"ה ילחק קליין (עורך האוהל
 ילחק) דונו"ל צקאטמארה, כי מכתבים כאלה מומאיר דן שמוצקש
 מונו שיעמוד נגד הירושלמי ולכן הציא לו לשה"ר ורכילות,
 איך שהרצ מופרש רודפו צרו"פ וכותב לשם שלא יקחו את
 "האהל ילחק" וזכן מולה גדולה שהנדרף יהפך להיות רודף
 ע"ד הצא להרגך השכם והרגו, והנני מתרגם פה מלה צמלה
 ונה שאמר לי הרצ ונהר"י הנ"ל כשצקרתי אותו זה לא כצרי
 — "לפי דעתי אין האשם תלוי כ"כ צהרצ מאיר דן, רק בז
 סודר ומורה יש לו, שמו "ישראל נתן" שההדריח תבשילו,
 וכל עסקיו הוא רק מרמה ומרמית, הוא ערך לי מכתבים
 שונים שאלפים נגד הירושלמי, ובשבר זה ימצא לי אלה
 חותמים ברר"פ, ולצקוף כתב, כי אציו נוסע כעת "לגור"
 והוא ימלא רק שם שני מאות חותמים, ובאמת התקשר עם
 עוד ריקים ופוחזים, והתחילו מכוונה מקומות לצקש מונו
 חוצרות לצחיכה, וכל אחד כתב כי עפ"י עלת "ישראל נתן
 הנ"ל, שמהלל ומשבח את "האהל ילחק" חפלו לחתום עליו
 וקוף הדבר היה כי הפסדתי החוצרות ודוני הפאקט לשלחם
 ומכתבים שונים, והכל היה שוא ושקר מרמה ומרמית" ע"כ.
 — ואחר כל אלה צקש עוד כסף מהדרי' ריטער שיתן לו
 והוא ידפיס מאמרו צקונטרסו, עד אשר צחל צו גם נפש
 הדרי' ריטער.

ועל כל אלה הוא לעק צקול ופושט טלפי רגליו לומר כי
לש"ש בונתו, שקר הוא דוצר! אם היה באמת לש"ש
בונתו

כונתו צלי פניה לדדית, ומדוע טרח טרח האי גזרח טרח
 יתירה כ"כ, הלל חס היה מפורקים רק שני מכתבים ומרצנים
 מפורקנים "שלא לקנות את הירושלמי עד אשר יצור הדבר"
 ודאי היה עושה רשם גדול, כי קול הקורא "שלא להנות"
 קילו הולך ומקוף העולם ועד קופו, והלל כבר צגנת תרקיח
 "בהצד לו" כי הכת"י מזויף והמו"ל רמאי וזייפן, ומדוע לקח
 מכתבי הרצנים סוף תרקיט והחשה עד שנת תרע"א? חצל
 דרש מאת המו"ל כי יגלה לו נוקים הכת"י ואחד נגור יטע
 לשם, היט מוח צקדקד האיש הזה? מו"ל חס הכת"י מזויף
 למואי כפ"ו לן נוקים המוכר חס מזייף צקוריא או צרומי?
 ואם הראיות שהציא דר' ריעער וסייעתו נכונים, הלל חס נסע
 אחד "ומחכמי" גור לשם, וראה צעיניו כי צעל הכת"י חוטמו
 עקום, מה הועיל צזה? וכמו שכתב הרב המפרש והמו"ל
 צהקדמותו לזכמים ערכין, ונלאך הנות מה לי הכי מה לי התם, למואי
 כפ"ו חס מזייף צגנת תרקיט או תכ"ט וכו', ואם הכת"י יטן
 נוסן כמו שהעידו רצנים ומחכמים גם יחד, מה איכפת לך
 חס שם מוכרו הוא משה או לוי, הלל דבר הוא! חצל הכי
 מגלה לך קוד זה, הנה אחי הגאון הלדיק נגור (צעל צרית
 מאיר דן) אח חצר אינו כחצר, והוא לא רצי ולא לדיק רק
 סוחר פשוט העושה קמורה עם כל הצא צידו, וחשצ פן
 יפחד המו"ל ויגלה לו נוקים הכת"י והוא יקנהו וימכרהו
 וירויח בקף (טעם פשוט) ועם כל התנגדות של מאיר דן חכה
 עד אשר יוכר אחי הלדיק נגור את הירושלמי חולין צבורות
 וירויח מעט בקף, ואין אחי מאשים חו"ש את אחי הגאון
 הלדיק שליט"א, כי סוחר הוא, רק מניעה ידי מאיר דן דיכלן
 מכווערים מאד — והנה לחוק עשה לנו זה הפטפטן צכתצו
 שאין הוא מאווינ' להפראפעקארן דוואשילקאווא ואמדור, ואיה
 הנה החכמים והפראפעקארן צדוואהרט וצגור המחליטיה שהוא
 מיושן ע"י תחצולות? במדומה לי נמלאים צעיר גדולה כאמדור
 חכמים יותר מעיר הקטנה והנדחה דווארטא, אבל לא
 ע"ז וע"ז אני סומכין, רק על תעודת רצנים ומחכמים מפורקנים,
 ופראפעקארן צצתי מדרש המודעים, המועידים לפי תומם כי
 הוא יטן נוסן כמו שנרשם על השער וכי אין להסתפק צישנו.
 ד) עבור שני המכתבים הבאים באחד: א) מהרצ
 מהערמאנשטאט, הנה לא שם לצו לכל דצרי הרצנים הגאוניס,
 וסמוך עלמו על הרצ מהערמאנשטאט, ולא ידע כי על שצכה
 הוא הולך, ולא שמוע מי הוא הרצ הזה? כי ערצך ערצא
 אריק

לרִיךְ וקנה לרִיף הוּא, ולפי הנראה מִי שֶׁהוּא כּוֹזֵחַ נֶגֶד הִירוֹשָׁלַיִם
והַמִּזְבֵּחַ הוּא צַעֲיִי מֵאִיר דֵּן דִּינָן צִחְקָה בְּשִׁרְתָּ וּלְפָן חֲשׂוֹק
צִבְלָל, לִכֵּן הִכְנִי מִגְלָה לוֹ "סוֹד" הַגְּלוֹי וּמִפּוֹרְקִים צִבְלָל מִדְּנִתָּנוּ
וּצְמִדִּינֹת הַקְּרוֹצֹת, וְאִין צִזָּה חוּ"שׁ מִשּׁוֹם לִשָּׁה"ר רִכִּילֹת
וּלִישָׁנָה צִישָׁא, צִאֲשֶׁר שֶׁהוּא יִדְוֶע לִכֵּל צִר צִי רִצֵּד דָּחַד יוֹמָא,
שֶׁהֲרֵצ הִכִּל הוּא מִשּׁוֹקֵן וּמִתּוֹעֵצ צַעֲיִי כֹל רִצְנֵי הִירָאִים
דְּמִדִּינָתָנוּ, וּצִבְלָל מַעֲשֵׂי הַרְעִים הַעֲמִידוּ אוֹתוֹ קָהֵל עֲדָתוֹ
לְפָנֵי צִ"ד שֶׁל שְׁלֵשָׁה רִצְנִים, וְאִסְרוּ הוֹרָתוֹ עַל זֶמֶן מִוִּגְצֵל
(כְּמִדּוּמָה לִי עַל גִּ' סָנִים) וְכוּ' וְכוּ' וּמוֹרֵגֶל צַפִּי הַצְרִינֹת
לְכִנּוּתוֹ "הָרֵב הָאֲדוּם" (דַּעַר רִאֲהֻטָּעַר רִצֵּד) אוֹ "הַעֲרִשְׁלֵעַ
גִּבְנִי", אוֹ אוֹלֵי קִמָּךְ צִזָּה עַל "הַחֵל חִלְפִינֹת"? סָקֵבֶל דְּצִרֵּי
וְהַדְפִּיקוּ, הִנֵּה גַם צִזָּה הוּא טוֹעֵה וְרוֹאֶה אוֹתוֹ צְחֹר עוֹרֵךְ
"שׁוּפֵט כֹּל הָאָרֶץ", וְצִאֲמָה הוּא" טִבַּח כְּפָרִי וְסִבַּח כִּבֵּר מַעֲשֵׂי
שְׁלֹמֹה צִילָדוֹתוֹ וְעִנְיָתוֹ וְעִנְיָתוֹ מַעֲצִינֵן אוֹתוֹ עַל דַּעֲתוֹ לַעֲשׂוֹת לַפְעֻמִּים
צִעֵר צִלֵּעַ כִּכָּף נֶגֶד רִלּוֹנָה, וְעִכְ"ל הִיא מַשְׁפִּיל עֲלָמָה לְדַפּוֹס
דְּצִרֵּי הָרֵב "הַעֲרִשְׁלֵעַ גִּבְנִי" — אֲשֶׁר כַּעַת מַשְׁתַּדְּלִים קִהִילָתוֹ
לַפְעוֹר מִמֶּנּוּ וְעָשׂוּ כֹל הַתַּחֲצוּלוֹת וּפִזְרוּ מִמֶּנּוּ אֵלֶּל הַמִּמְשָׁלָה
לְחִסְרֵי אֲדָרְתוֹ וְעָלִיו רַק צִאֲשֶׁר שֶׁהַדְפִּיקוּ חֲרָם וְשִׁמְתָא נֶגֶדוֹ
נֶקֶם צִזָּה שֶׁהַדְפִּיק דְּצִרֵּי הָרֵב וְהַעֲרִמָאֲנִשְׁטָאֵט, וְצִאֲמָה הִיא
לְשִׁחּוֹק וּלְקַלֵּת צִזָּה כֹּל הַרוֹאֶה שִׁחָק לוֹ. צִ) מִכַּתֵּב הַסִּי שֶׁהַדְפִּיק
צִשָּׁם רִצֵּד מַעֲיִיר קִטְנָה שְׁצִרֵּי"פ אֲשֶׁר לֹא שִׁמְעֵנוּ מַעֲוֹלָם שֶׁס
עִיר זֶה וְלֹא יִדְעֵנוּ אִם כִּמְלָא שֶׁס רִצֵּד צִר קִמְכָא, הִנֵּה — לְדוּנָה
לְזִכּוּת — אוֹמֵר אִנִּי רַק כִּי הוּא טוֹעֵה, כִּי כִמְלָא תִי"ו מוֹיִשׁ
מִכַּתֵּב מִשְׁכַּת תְּרִמָּה" שֶׁכַּתֵּב הָרֵב הַגִּ' מוֹיִשׁ שְׁלוֹם דּוֹצ שְׁטַעֲרָן
זִ"ל רִאֲצִ"ד דְּקַעֲרִדְהָעֵל לְהָרֵב הַגִּ' מוֹיִשׁ אֲצִא חִיִּיל זִ"ל
רִאֲצִ"ד צִקְעִרָד, וְאַחֲרֵי עֲנִינִים פְּרִטִים כְּתוּב שְׁמָה צִזָּה"ל "וְעִ"ד
אֲשֶׁר דְּרַשׁ עֲצוֹר הַנֶּעַר הַקְּפִרְדִּי אֲמַת הַדְּצִר צִבְלָל מִה שִׁמְעָה
וְהוּא עִילּוֹי מִפִּירְקִים אֲצִיו נֶקֶע צִדְצִר מִלּוֹה צִכּוּמָה מִדִּינֹת
הוּא צִא לְפִרְעִשְׁצוֹרֵג וְגִצִּיר אֶחָד קִצְלוּ וְקִצְצֵ שְׁמוֹ פִּ"ל, אֲצִל
הַנֶּעַר עֲדָן נֶעַר כִּצֵּן יִ"ח שְׁמָה וְלֹא יוֹתֵר" וּמִמִּילָא כִּי אִין מִקּוֹם
לִכֵּל דְּצִרֵּי הַמִּכְתֵּב שֶׁהַדְפִּיק מֵאִיר דֵּן, כִּי אֲצִי הָרֵב זִ"ל לֹא
דִּר מַעֲוֹלָם צִרוּקִיא דִּירֵת קִצֵּעַ רַק נֶקֶע מַעֲיִיר לַעֲיִיר צִשְׁלִיחָתוֹ,
וְהִנֵּה דְּצִרֵּי הָרֵב מִהַרְשָׁ"ד שְׁטַעֲרָן כְּאִמְנִים עָלִינוּ יוֹתֵר מִמֶּנָּה
מִכַּתְּבֵי תִהוּ מִאֲנָשֵׁי צִלִּי שֶׁס, וְלֹא הִיִּיתִי מִזְכִּיר כֹּל זֶה צִאֲשֶׁר
שָׁאִין נִפְקוּתָא צִבְלָל הַעֲנִין, רַק צִאֲתִי לְהַרְאוֹת כִּי כֹל מִקּוֹרֵי
הָרֵב מֵאִיר דֵּן אֲפֹס וְתִהוּ הַמֶּה, וּמִמִּילָא מוֹצֵן כִּי גַם הָרֵב הַגִּ'
מַעֲפִירָאוּעַ מִה שֶׁכַּתֵּב הוּא רַק כִּנְגֵד הַמַּשְׁחִיתִים, אֲצִל לֹא
יִדַע צַעֲלָמוֹ דְּצִר צְרוּר.

ברתימי

צקורתי הנני רק להעיר עוד על שלשה פשעי
 מאיר דן דילן, ח) כתב להפוש את הגאון המפרש,
 צנה שכתב כי רב אחד מווארשא הוכיחו ששלח הכת"י לפולין,
 ובאות דרך נוכל רבני ווארשא ואין אחד אשר יאמר כי כתב
 זה, תנוה חכמי האם שכל חנושי להאיש הנרגני הזה? הנה
 הרב המפרש נהג מנהג ותיקין ביאות לת"ח צעל ד"א ואיש כימוסי
 ולא פרסם מי הוא הכותב, ומעתה מי הוא אשר יכתב לו
 כי הוא כתב כזאת? ולא נחית אינש נפש"י לידי מחלוקת,
 ועוד המעט הנה ת"ח ורבנים מווארשא? וכי הוא באפשרו
 לכתוב לכולם ולדרוש מואתם אם כתבו כזה להרב המפרש?
 אצל חותם אות חני רואה צה, ממה שנפחד הרב המפרש
 ודרש ממונו שני פעמים למהר להשיב לו את הכת"י, באשר
 נחשורר מווארשא שנפל צרפת פחד פן יגזלו את הכת"י
 ממונו, כי מי שחשד על השקר וערונה חשוד נמי על העושק
 וגזל. — 3) הוליא לעז על ארנו"ר מצרעזאן זל"ל שחזר
 מהסכתו, או גמר צדעתו שלא להתערב עוד בזה, היש מנהג
 ורתן לנכליו של חתן דינן? שקר גמור הוא! כי הלא
 שנתים אחרי נדפס דצרי"ו, צהמלפה" היה הרב הגאון המו"ל
 מצרעזאן וכתב צד שם צכצור גדול לדרוש צציהככ"ס הלכה
 ואגדה צמעמד כל גדולי העיר, והגאון זל"ל ראה הכת"י גם
 הראוהו לפנה חכמים וצבונים ושנח צו מואה, ונפני זה נתן
 הגאון האצ"ד מצרעזאן זל"ל להרב המפרש את מכתבו הנדפס
 צרי"ס ירושלמי צנחים ערכין, "שהוא מחלה ומצקש לקנות
 מהגאון המו"ל את הירושלמי ולא ישמעו לקול הנרגנים המלעיצים
 צת"ח ומוליא דזה על תוה"ק, ואיך לא יבוש ולא יכלם מאיר
 דן להוליא שקר ולשה"ר על הארי החי גאון דורנו? אשר
 בשביל המצוה כי רבה היא, המריח את עצמו בזוהנותו
 למבור את הירושלמי צבחים ערבין כמזואר צמכתבו
 הנדפס לעיל. — 4) ע"ד מכתבי הרב הגאון מו"ה רפאל
 גארדאן הי"ו, אשר צעל הקונטרס נתן כצודו לשמלה ונראה
 עם מי הלך: ואומר חני צפה מלא, כי כמו שאין חני
 מכיר את מר מאיר דן, כן אין חני מכיר את הרב"ג מו"ה
 רפאל כ"י, אצל את קפריהם חני מכיר, והפעולה מעיד על
 הפועל, ולדון מקפריהם ודאי כל קורא צהם צקום לצ, יכיר
 מיד כי גצהו שמים מהארץ כן גצהו הגאון מו"ה
 רפאל צחרילתו, סצרתו, וצקילתו מן מאיר דן דינן, ועובר
 ליפרנו של הראשון מכרכו של האחרון האחרון הוא צעל שכל עקום
 צעל

צעל פילפול סל הצל, מעייל פילא צקופי' דמוחטא, ואין
 צבחו להוליד אף רעיון אחד הגיוני וסברה נכונה, וכפר
 "גחל עדן" ונהראשון, הוא נולא תורה וחכמה חקירות
 ענוקות וקצרות הגיונות, וח"ש "קדרים נכונים" על תסה"ד
 מפליא העין נולדות צקילתו הנפלאה אשר מווש כל רז
 לא נעלם ממונו, ואחר כל אלה ווי שקורא שני המכתמים
 מהגאון מו"ה רפאל לנאיר דן דינא, יראה כי דצרו יולאים
 מלכ רגש והתלהבות לתוה"ק ושוקדיה, כי ה' צדור צעיני
 הגאון מהר"פ, שמאיר דן מוכר את כבודו והורתו לצושת
 צעד צלע כסף וקופו מוכיח על תחילתו כי מוקר כל
 מכתב ומכתב שהשיצ צענין זה — צתור חוהצ ונאמן —
 להדרי' ריעטער, תלמוד צית מדרש הרצנים בברעסלויא
 הרעפארנוי (ולא בערלין כמו שהעתיק מאיר דן) ואם ילאו
 מפיו דצרים חדים, הוא מפני דאורייתא הוא דתח ציה,
 ואעפ"כ היה שם מתג לעטו צשצ'ל כצוד הצריות, אצל מאין
 ידע כי מכתביו מכתבי פרטים יולאים מאיר דן לרשות הרצנים?
 אורי' יאשמני הקורא ויאמר כי אני נוהג מנהג הפקר צמאיר
 דן דינא ואיני כותן לובצוד ת"ת, אומר אני כי הנני
 עישה עפ"י דין מפורש צש"ע יו"ד רמ"ג ת"ח המזלזל
 במצות ואין בו יראת שמים דרי הוא בקל שבציבור,
 והאם נולא צעולם איש מזלזל צוולות, ומחלל כצוד שמים
 ובצוד התורה, חטא ע"י שומד מונין, ומחטיא את אחרים
 ע"י שומד דצרים, לשה"ר ורכילות, כזה האיש מר מר מר
 מאיר דן פלאצחי אשר הורתו כהפך צקרצו לכס המות?
 ואל כצוד הרצנים הגאוניס דצכל אחר ואחר אקרא צקול
 אחס ידעתם כסם שאקור ליקח שחד דצרים, נא
 אל תקצלו לשה"ר ורכילות ושקרים נגד אדם גדול צתורה —
 גדול צתורה ועמלו צתורה — והקריצ מווש נפשו ומאודו
 להו"ל חלק גדול ונתורה צצע"פ חייכו ורוח אפינו, ולמה יהי
 חוטא נשבר, והזריז לכל טויצ ומוועיל יפקיד? עמוד לימין
 הירושלמי ולימין הגאון המפרש והמו"ל, למען יפיק זממו
 ויו"ל את כל חלקי הירושלמי על קדר קדשים ות' הטוב
 שלח לנו כושא כזר ראשינו ונזכה להציא קדשינו צצית צחירחנו
 למן קלה :

קונטרס כליא אורב

צ"ה

מאת הרב הגאון החריף העולם חכם הכולל מו"ה רפאל גארדאן הי"ו חנ"ד דק"ק וואשילקאווא יע"א.

יתצרך הקצרה וישתבח הקולר, הוא חלקינו אשר לכבודו צדאנו ותורת אמת זו תורה שבכתב נתן לנו, ומי עולם זו תורה שבע"פ נטע צחיכנו, וליוכו צתוה"ק ולא תהא שוחד כי השוחד יעור עיני חכמים וצפ' משפטים כתיב ושוחד לא תהא כי השוחד יעור פהחים, וכחצ רצינו הגדול הגר"א ז"ל (בחדרת אליהו פ' ראה ופ' שופטים וצנושלי כ"ט על הפסוק עיני ה' נצרו דעת ויסלף דברי בוגד) כי חכמים הוא צתורה, ופהחים הוא צעניני העולם צדרישה וחקירה, כי הת"ח לריך לחיות מופלג צשני דצרים אלו בתורה (צקי צכל חדרי התורה) ופהח בעניני העולם, להצין כל אופכי ערמונות כדי שיצין האמת (וצזה מהרץ מאמר חכז"ל צסנהדרין אס צרור לך הדצר "בצוקר" ואח"כ אומר אס צרור לך הדצר "באחותך") — והנה כל זאת נלרך לנו צצמכינו, כי צעוה"ר לא נמלא אחנו מי שיעמוד לפני הנותפרלים ואורצים עלינו לצות דצרי חכמז"ל, עיקרי ויסודי תורה צנע"פ סנמקר למי מפי מרע"ה, ולהראות להס כי דצרי חכמז"ל נאמרים צאמת וצלדק נחמת שני דצרים הכ"ל. א) נחמת חקירה ודרישה, כי המה נאומרים צאמת מפיהס ז"ל. ב) נחמת צקילות צחדרי הת"ה שרואים אנחנו סהמה נפי חכז"ל שלוצים ואחוזים דצריהס צדצריהס ז"ל — ואפרש שיחתי, זה כחמשה שנים שי"ל הירושלמי על נסכת חולין צכורות נוכת"י יסן נוסן ע"י הרב הגאון מהרש"י פ"ל שליט"א, וילאו עליה עוררין, שרלו להחשיך השמש כי חו"ש נצזיפת היא, ואנכי קנא קנאחי לכבוד תוה"ק וכבוד רצותינו צעלי הירושלמי, צנאמרי "קדושה קדש" ירושלמי" הדפס צראש הירושלמי כרך צצחים ערכין, והראתי צרור כשמש היא אמתית וקדומה וילאס צאמת מפי רצותינו חכמי הירושלמי ז"ל, וחשצתי כי צזאת ילאתי י"ח, ולא יצאו עוד נסחיתים צשעריה לחלל את הקודש, אך לא כאשר חשצתי כן היה, ולדאצון לצנו וכל מוקירי דצרי חז"ל, נדפס כעת קונטרס אחד הנהפך הקערה על פיה, ומחרף ומגדף את הירושלמי קדשים ואת כל המוחזיקים צה לכן מלאתי מחויצ ללאת צנערכה נגדו, ולהראות לעיני כל כי הירושלמי דה' הוא אמתית וכדומה.

והנה מראש הנני אומר שעל חרופים וגדופין שלו לא
אשיב כלל וכלל, כי חכמוז"ל אמרו כתיב אל
תען בסיל וכתיב ענה בסיל, ל"ק הא דר"ת הא דמילי
דעלמא, ופ"י רבינו הגר"א ז"ל כי חז"ל הוולאו זאת מולשון
הפקוק דצפקוק, על הען כתיב פז תשוה לו גם אתה
וצפקוק ענה כתיב פז יהי חכם בעיניו, והיינו דמיל
דעלמא אם חירף וגידף אותך אל תען אותה, מוסר פן תשוה
לו גם אתה, דאם תשיצ לו איזה דברים יחירף ויגדף אותך
עוד יותר, אלז דר"ת תענה אותה, שאם לא תענה אותו
יחשז שהוא חכם יותר מומך ונלח אותך לכן ענה שלא יהי
חכם צעיניו — והנה החקירה דדבר אמתית הירושלמי הק'
מיוסד על שלשה יסודות. א) שצעיניו אנו רואין הבת"י
שכתב הרב ר"י פרחי ז"ל עצור הגאון שדה יהושע ז"ל (צטנת
תכ"ט-ת"ל ונוקבת ונחות זכורות השלים ערב חג העלרת תכ"ט,
ונוקבת תמורה השלים צ"צ לירח זיו סנת ת"ל, והעתיק זאת
מכת"י יסן נושן שנכתב צטנת ד"א תתקצ"ז ואחר מוקבת
ונחות כתב הנועתיק הראשון שהשלים כ"ה לירח תמוז צעיר
קרקוקטית וכו' כן כתב הנועתיק השני מהר"י פרחי ז"ל) ולא
בהדון כתבא לזקרי וצמנה מוקומות אין רשומי אותיות כיכרים
כלל, וצקוקי גדול ויגיעות גדולות מלכנו ראינו פתרון
הדברים, וסנה כתבנו צהקדמות כרך זצחים ערכין, שמי שמכחיש
זאת הוא נוכת הנושגעים, שאומר על זקן צן תשעים הולך
שחוח שהוא ילד צן יונו נולד לפנינו היום — (3) שרואין
אנו שאין צכה, לא לצד צהגאון המו"ל, אלא חף גדולים ממונו
לצרה ולעשות סוגי שלמות באלו מולצו ואף צדורות הקודמים
מוקיפק אחי אם היו יכולים לעשות כזה, וכן אומר לי הרב
הגאון ל"ק"ע ונו"ה ישראל נואיר הכהן כ"י צענו"ח ספר
חפן חיים ומסנה צרורה, כשהיה צניתי וראה את הבת"י,
שמוקיפק אם אפילו הרמזים אפשר לעשות זאת : והנני אומר
צזה נגד המהכגדים והכרגנים על הירושלמי קדשים, מש"כ
צפרקי דר"א (והוצא ג"כ צילקוט ירמיה רס"ג וצילקוט חזק
תתק"ג) רוח פנת צפון ברא ולא גמרו, אמר שכל מי
שיאמר שהוא אלהי יבא ויגמור את הפנה הזאת
שהנחתי וידעו הכל שהוא אלהי"ן כן אכבי אומר כנגד
הכרגנים האירצים כי הגאון המו"ל צרה הירושלמי מלצו
יואילו נא ויצקשו ת"ח שציכלתו לגמור מוקבת הנותרות היינו
מוקבת כריתות מעילה קנים תמיד מודות, אלז כ"ז שאנו
רואים

רואים שאפי' על נקבת אחת אין זיכולת כל ת"ח וגאון לעשות.
 איך יאמרו שהגאון המו"ל צרא קיג' חמורות וערכות על
 ששה נקבות היותר ערכות וחמורות ? אך צעוה"ר השוחד
 ופניות לדדית של הנרגנים על הגאון המו"ל, נטעה עיניהם
 אף צדצר שגלוי לכל ונעשים כשועים גמורים שנכחשים
 ואומרים על יום שהוא לילה. ג) והוא העיקר, שלריכים
 אהנו להראות מחבמת התורה שהירושלמי היא אמתית
 וקדומה צע"ה, ראיתי א"ע נחיוצ להציא ראיות גדולות עלומות
 וצלורות, אשר א"ל להכחישן צדס אופן, מלצד מה שכתנתי
 בהקדמת הירושלמי כרך זצחים ערכין צעזה"י :

א) איתא ברמז"ס (פ"צ מושכב ומוכב ה"ח) "חרב שהזנ
 מטיל צו מי רגלים וכצקו פ"ח וצ' המסקין טמאין ופעם
 ג' טהורין, צין שכצקו צמים צין שכצקו צנו"ר שהרי לא נשאר צה
 לחלוחית ונוי רגלים", והנה לפי הגמרא צצלי צצחים (ע"ט
 ע"צ) דאמר שס דטעמא דת"ק דאמר דאס לא נתן להובו
 מים (אלא מי רגלים טהורין) אפילו עשירי טמא, משום דת"ק
 הוא רבי יודא, דק"ל מין צמינו לא צטל, ורצ"י דאמר
 דאעפ"י שלא נתן לתוכו מים (אלא מי רגלים טהורין) פעם
 שלישי טהור ק"ל מין צמינו צטל, ולכן צפעס השלישי דנפקו
 מהעצט, מי הרגלים דהזנ צנוי רגלים הטהורין צטלין (ע"ס
 בגמרא), וא"כ קשה מאל למה קאמר הרמז"ס ז"ל צלשון
 שהרי לא נשאר בה לחלוחית ממי רגלים הרי לפי
 קוג' הש"ס שס אפי' נשאר צהעצט מעט מי רגלים ופעם
 הצ' צפעס הג' טהורין המים משום דמין צמינו צטל (גס
 ח"ל להרמז"ס לוור הטעם דהגמרא, דצפעס הג' טהורין
 המסקין משום דמין צמינו צטל, ואף אס נשאר לחלוחת
 מפעם הצ' מ"ו צטל צנושקין הטהורין ולמה אמר "שלא
 נשאר לחלוחית" וא"ל לצטול, כנגד הגמרא), אצל צאמת
 רציו הרמז"ס לא קמך צזה על הגמרא צצלי הכ"ל, משום
 דאי אמרינן "דנשארו" מי רגלים דזנ מפעם הצ', איך אמרינן
 דצפעס שלישי טהורין המים לו מי רגלים שנחן צה, דמאי
 פסקת שנחן צה "מים רבים" כנגד המי רגלים דזנ דהרי
 אפשר שנחן צה מעט מים שלא יתצטלו המי רגלים דזנ,
 והצרייחא קתמא קחני דמשמע דצפעס ג' אפי' נתן צה מעט
 מים טהורין, גס לפי מה דאמרינן צצלי שס דטעמא דת"ק
 דהוא רבי יודא וק"ל מין צמינו לא צטל קשה לפ"י קושי,
 הגמרא מפסקתן טעויתו נדה דק"ל לר"י דרוק נדה איכ'
 יולא

יולא צמים והכא אמר דמי רגלים של זב יולא צמים, ודחק
הש"ס לתרץ שאני רוק דקרוה, אבל באמת מהור הרמב"ם
הוא בירושלמי זבחים שם (מ"ז ע"ז) דפלוגתא דת"ק
וראש"י הוא, דת"ק ס"ל דמי רגלים אין פולטין מי רגלים,
וראש"י ס"ל דפולטין, ולא פליגי כלל צמין צמינו אי צטל
או לא, א"כ א"ש דצרי הר"מ כנוין חוורה, דת"ק לאו ר"י
הוא, וס"ל ג"כ מין צמינו צטל, ופלוגתן הוא אי מי רגלים
פולטין מי רגלים, ופי' הצרייתא לפי הירושלמי דצשני פעמים
פולטין כל המי רגלים צמים שנתנו בהעצו, ולכן צפעס
ג' טהורין המים לד"ה, אך אם צהשני פעמים נתנו לטהבו
מי רגלים טהורין אז פליגי ת"ק וראש"י, ת"ק ס"ל דאין מי
רגלים פולטין מי רגלים, וכשאררו עדין הווי רגלים דהזב
בהעצו וטומא, וראש"י ס"ל דאך מי רגלים פולטין מי רגלים
ופלטו צשני פעמים הראשונים כל הווי רגלים דזב אף צמי
רגלים ולכן צכל גיונא צפעס ג' טהורין המים או מי רגלים
שנתנו בה, וזוה יתוין קוש"י הגמרא נפשתן וכו', דת"ק
לאו רצי יודא הוא, וגם נולתא דפסיקתא נקטה הצרייתא
דצפעס הג' אף מעט מים שנתנו בה טהורין, ודצרי הרנוצ"ס
מזוקקים כעת כזב דאמר "שהרי לא כשאר בה לחלוחית
ממי רגלים" שסמך על הירושלמי זבחים שיהיה לפגיו
ודוה:

(ב) צירושלמי ערכין פ"ג ה"ז: שמואל אמר כיני נותניתא
אין פוחתין מחמשה חדשים וכו' שמואל אמר לית את
משכח "שמונה עצורין" צרם כדמעצרי שתא, אמר רבי יוסי
זאת את וזר אדר קדושה וז"ל דצתריה חסרייה, תמן תנינן
חל להיות צשני חל להיות צשנת, אמר רבי יוסף לית כאן
חל להיות צשנת ולית כאן חל צשני, חל להיות צשני לומא
רצא צמד צשנתא חל להיות צשנת לומא רצא צערותא
וליה את יכול, והנה מירושלמי צכאן כראה צעליל שהיא
מוקדמת ולמותית, דצאמת קשה וואד כיון דצמתניהן כתב
מפורש אין פוחתין מארבעה חדשים המעוצרים צשנה ולא
כראה יתר על שמונה, וא"כ איך המקדר לנו החדשים מלאין
וחקרין, שינה צדצר ותיקן לנו דאין פוחתין מחמשה חדשים
מעוצרין צשנה, וגם תיקן לנו דאין מעצרין יותר על שצנה
חדשים, כגד מוסנה מפורשת? וצאמת צתוס' (צצלי ח' ע"א
ד"ה אחד יומא) הקשו כן, וז"ל התוס' שם "וקשה דהאידנא
דומין געריד וכו' וז"ל דלא רלו לתקן אותן שקידרו לנו
הקציעות

הקציעות שיאריכו צום פעם השנה יותר משצט מלחיים ולא זכינו להצין דצרי רבותינו צעלי תיק' ז"ל, דעכ"פ קשה וזה ראו אותם שקדו לכו הקציעות לחלק על התנאים ואמוראים? שאמרו שאפשר לעשות שמונה עצורים בשנה, והם אמרו שא"ל כלל לעשות יותר משצט עצורים בשנה, ואיך קמוכו על דעתם לדחות גער"ד שלא יהי שמונה עצורים בשנה, ולדחות מטעם זה פקח ויוה"כ ולהעמיד דצריהם צונקוס כרת, וכנגד חבוי הש"ס — יו"ס דצ"ס נלעצתי ע"ז, אך וזה מאלד שומח לצי ותעלזות כליותי עת ראיתי אור צהיר צירושלמי ערכין אשר לפני, דשמואל אמר, שצאמת כיני ומתניתן ול"ל אין פוחתין מחמשה חדשים המעוצרין בשנה, ולכן הקנו לנו שיותר משצט חקירין א"ל לעשות בשנה, וכן אשומעין שמואל דנותניתן דקחתי ולא כראה לעצור יותר על שמונה מיירי בשנה מעוצרת שנועצרין אדר ראשון, אבל בשנה פשוטה א"ל להיות עיצורין יתר על שצט, ולכן נני שתיקן לנו קדר הקציעות ודאי שקמוך על הירושלמי, דהלל הנשיא היה קמוך צירושלים, וקמוך על הירושלמי יותר מהצצלי, כמפורש צר"ן פ"ד דקובה דמי שתיקן לנו הקציעות קמוך על הירושלמי לענין יוס ערצה שלא יחול בשצט, לעפ"י שמש"ס דילן משמע דאיתרנוי ערצה בשצט, הנה הראחך קורא יקר שהירושלמי היא אנותית וקדוונה וצלעדה אין לנו סוס יקור לקציעות שלנו ודי צזה :

וגם נקוף דצרי הירושלמי, דאמר רבי יוסי זאת את נור אדר קדנוי מלייה דצתריי חקרייה מוכח אנותתה וקדמתה, דלכאורה כצין דצרי הירושלמי, איך מוכח מזה דאמר שמואל, דבשנה מעוצרת אית שמונה עצורים, דאדר ראשון מלא והשני חסר, דילנא להיפך אדר ראשון חסר והשני מעוצר? אבל אראך קורא יקר עונקות דצרי הירושלמי, דצורר הוא דצרי רבי יוסה קאי על וזה דאיתא אח"כ צירושלמי תמן תנינ' וכו' ואמר רבי יוסה (כ"ל) וכ"ה צירושלמי מגילה פ"א ה"ג, ועיין צירושלמי ר"ה פ"ג ה"ה וסנהדרין פ"א ה"ב ר' יסא ורבי אחי חתנו, ואח"כ איתא רבי יונה ור' יוסי חתנו מוכח דשחיס הן ורבי יוסי הוא אחרון חצרו של רבי יונה כדמפורש צירושלמי פ"ד דמע"ס ועיין ירושלמי נדרים קפ"ו, וצירושלמי חלה פ"א ה"ד רבי יוסי ר' יסא צשם חזקיה ור' יסא ור' יוסה אחד הוא והקס"ד לא העיר צזה) לית כאן חל להיות צשני לית כאן חל להיות צשצט חל צשני לונא דא

רצא צחד צשצת חל להיות צשצת לווא רצא צערוצתא.
וודצרי ר"י מוכח דעיבור חדש השנויני שאנו עושין צשצת
עיבור (כדצרי שמואל הנ"ל) הוא אדר ראשון דאס איתא להיפך
דעיבור השנויני הוא אדר שני, א"כ ליתא לדצרי ר' יוסה,
דאמר דא"א לחול פורים צשני צשצת וצשצת נוחמת דלפ"ז
יחול יוה"כ צחד צשצת וצערוצתא, הלל אס אנו מעצדין אדר
השני צמעוצרת, יכול להיות "צשצת עצור" שפיר פורים צשני
וצשצת, ויוה"כ יחל אז כהפורים צשני צשצת וצשצת, דאי
כעצר צמעוצרת אדר שני אז יהי ר"ח כסן שני ימים צינוי
"ד"ה" או צינוי "צ"ג" ויוה"כ יהי בדיו וצזמו ציום צ', או
ציום צנת כדלעיל, ודוק כי הוא כפהר ופרח ועמקו עמקו
מאד דצרי הירושלמי הקדושה והנכגים לא ידעו צושת:
ג) איתא צירושלמי קדושין (פ"צ ה"ה) ר' נוח צעא מאן
תנא, כל תנאי שהוא נעשה צתחילתו תניין צעל דלא
ברבי שמעון, היך עצידא, הרי אני נקדשך צצעילה ע"נ
שירדו גשמים ירדו גשמים נקודשת ואס לאו אינה נקודשה,
הנה הירושלמי דאמרה דלא בר"ש אינו ידוע לן היכן אמר
בן ר"ש? דתנאי שהוא נעשה צתחילתו תנאי קיים, ודצרי
הק"ע ופ"נ שפ"י שקאי על דצרי ר"ש שכזכר לעיל צירושלמי
דאמר וכולן שצעלו לא קנו כלל היתה צעילתו אלא לשם
קדושין הראשונים, אין להם שחר כלל צמחכ"ת, דהתם
מתחילה שקידש צפחות משה פרוטה אינן קדושין כלל ולכן
אף שצעל אינה נקודשה דדעתו היה רק על קדושין הראשונים
אצל היבין מלינו לר"ש דאס קידש צמעשה קודם לתנאי
בהירושין גמורין שיאמר דאס לא נתקיים התנאי אינה
נקודשה? ולכאורה "רליתי לווא דכונת הירושלמי להא דאיתא
צתוקפתא קדושין פ"ג (צתוקפתא שם הג"י ר' מאיר ול"ל
ר"ש כמו שהוא צג"י בת"י דר"נ ק"ל צצ"נ ל"ד א' דמעשה
קודם לתנאי התנאי צעל) והוצאה צצלי כחוצות ע"ג צ'
וצגיטין כ"ה צ' דק"ל לר"ש אס אמר הריני צועלך ע"נ שירלה
אצא רלה האצ נקודשת לא רלה האצ אינה נקודשת, אצל
לפ"ז מה אמר הירושלמי היך עבידא הרי אני נקדשך בבעילה
ע"נ שירדו גשמים וכו' הרי תוקפתא נפורשת הוא כן, ועוד
למה מלייר הירושלמי הריני צועלך ע"נ שירדו גשמים
צשינוי מהתוקפתא דאמרה ע"נ שירצה אבא, אצל ונה
מאד אורו עיני אחרי שזכיתי להשיג הבת"י של הירושלמי
מנחות ואס מלאתי הגירסא צפלוגתא דמה דאיתא צירושלמי
ערצין

ערוצין פ"ג ה"ה קדושין פ"ג ה"ג "האומר לאשה הרי את
 מקודשת ע"נ שירדו גשמים, ירדו גשמים מקודשת ואם לאו
 אינה מקודשת, ר"נ אומר צין שירדו גשמים צין שלא ירדו
 גשמים מקודשת הגרסא זכת"י מנחות (אחרי דברי ת"ק
 "דברי רבי שמעון ר"מ אומר" וכו') (אצל צלי גירסא
 דמנחת קתם צר פלוגתא דר"נ הוא רבי יודא וע"י צצ"נ
 ל"ד וצנדרים י"א וכו"כ צפ"י הרא"ש שם להדיא) ובהוספה זו
 מלאתי צע"ה חרות, ואגלה נפלאה צזה, דהירושלמי לא היתה
 יכולה להביא תוספתא קדושין הכ"ל דר"ש אומר דאם אומר
 הריני ציעלך ע"נ שירלה אבא "אם רלה האב מקודשת, משום
 דס"ל להירושלמי דשיטת ר' שמעון דס"ל אין ברירה כדאיתא
 צירושלמי גיטין פ"ג ה"א, מהתוספתא פ"א דצ"נ מוסכת
 כלים ר' שמעון מטהר עד שיפרשם בטומאה דס"ל
 דלריך סיהא כלי משעז ראשונה ע"ש, וא"כ לפ"ז אם
 אומר "ע"נ שירלה אבא" הדין הוא אע"פ שרצה האב אינה
 מקודשת דאין ברירה (ולא ס"ל להירושלמי לחלק צין תולה
 צדעת עלמו לתולה צדעת אחרים) וא"כ ע"כ הג"י צתוספתא
 קדושין רשנ"א אומר "בעצמו" ולא צסס ר' שמעון וכדמקיים
 שם צתוספתא כלל אומר רשנ"א וכו', ומוכרחין אנו לומר
 צשיטת הירושלמי — כפי שזכינו להכת"י מנחות — דכונת
 ירושלמי קדושין הכ"ל דלא בר' שמעון הוא כפי מש"כ
 צירושלמי מנחות, דגרס צפלוגתא דהאומר לאשה, האומר
 לאשה הרי את מקודשת ע"נ שירדו גשמים ירדו גשמים
 מקודשת ואם לאו אינה מקודשת דברי ר"ש ויותר י"ל דס"ל
 להירושלמי דתוספתא משוונתא היא ולא מותניא צ"י ר"ח
 ור"א ולכן לא הוצאה צירושלמי כלל וצזה איש דלא אמרה
 הירושלמי דלא ברשנ"א דתוספתא קדושין הכ"ל ודוק), וע"י
 כונת הירושלמי קדושין דלא בר' שמעון דס"ל דאף אם
 המעשה קודם לתנאי התנאי קים (כירושלמי מנחות) ולכן
 אם לא ירדו גשמים אינה מקודשת, ויודעים אנו כיצד
 אומר ר"ש דאף אם המעשה קודם לתנאי התנאי קיים, ומה
 דמקיים צירושלמי קדושין שם היך ענידא הרי אני מקדשך
 בבעילה ע"נ שירדו גשמים אף שלפ"ז מפורש דברי ר"ש צזה
 צהירושלמי מנחות ונ"נ שם מפורש רק שאומר לאשה הרי את
 מקודשת ע"נ שירדו גשמים וכו', אצל לא ידעין אם אומר הרי
 אני מקדשך בבעילה, דאפשר לומר דגם ר"ש מודה צזה
 דאף אם לא ירדו גשמים מקודשת דאין אדם עושה צעילתו
 צעילת

צעילת זכות (אז נשום דאזי תנאי דא"ח לקיינויה) קנ"ל
הירושלמי דאף אס קידש צצעילת ק"ל ג"כ לר"ש דהתנאי
ק"י.

ובזה יתורן ג"כ דמלייר הירושלמי צאופן ע"נו שירדו גשמים
ולא צע"נו שירלח אצא כחוספתא הכ"ל הוא מפני,
(א) נשום דצפלוגתא דר"ש ור"נו נזכר ע"נו שירדו גשמים,
(ב) דמוכרח להיות הג"י כן צע"נו שירדו גשמים, דאזי צע"נו
שירלח אצא ס"ל לר"ש אין ברירה (כירושלמי גיטין
הכ"ל) אצל צע"נו שירדו גשמים היא רל"ן הקצ"ה וצברלנו
י"ת"ש אין השתנות כלל ולא שייך לוור צריס צזה וד"ל.
— וצזה י"ל דצרי אצצלי ערוצין ל"ז צ' אלא מעתה היו לפניו
שני רימוזים של טצל ואמר אס ירדו גשמים היום יהא זס
תרומה וכו' ול"ל למה נקט הש"ס צאופן אס ירדו גשמים
ולא צאופן, אס אור אס יכנס פלוני לצחכנ"ס היום (כיומא
י"ג) אף צדצרינו יתורן כמין חומר, דצאס ירדו גשמים לא
שייך כלל דין צריס ולכן אמר זס דוקא כאן לפ"י הסירון
דצעינין ראשית ששירה נכרין" אצל לא לטעמא דלעיל דאין
צריס, ויתורן צזה ג"כ קוש"י התוס' שס ד"ה אלא מעתה,
— הכלל הי"ל מכל זס דעפ"י נוסחת כח"י מנחות אור לנו
צכל נקוס והכל על מקומו יצא צסלוס והירושלמי קדושין
הכ"ל המצוארת ומתורלת ע"י הירושלמי מנחות, הלא היא
מעידה על אמתה וקדמותה, ושפת אמת חכון לעד :

(ד) צירושלמי מנחות המונחת לפני צכה"י צדף ע"ז ע"א
(צדפי הכת"י) נמלא הא שוציא הרצ המו"ל שליט"א צמצוא
לחולין, פלוגתא דר"י ור' ליזר צענין קידור ד' פרשיות שנתפילין
דר"י ס"ל היות צאמלע ור"ל ס"ל ש"ל כסדר שהן כחוצין
צתורה — והנה היה אפשר לוור דהרצ המו"ל סמוך צזה
על הקדמת תקוני זהר שכתב, וצגין דא חוקמי מרא דתלמודא
דירושלמי היות צאמלע" (וכמו שהציא הרצ המו"ל צעלמו
שס לשון סזהר) ולכן צדה מלצו הירושלמי כדי לחזק קדמת
הירושלמי (כשיטת הסרגנים חו"ש) אצל אראך קורא יקר
שהירושלמי היא קדומה ואמתית, צמה דפליגי ר' יוחנן
ור' ליזר צענין קידור פרשות שנתפילין, ואודיעך קושט
דצרי אמת, מנ"כ צתשובה ר' ננחס עזריה ז"ל שאלה ק"ז,
דכתב שס צזה"ל, ובעלי אנדה בעליה ודאי מגדולים
וחשוביהם אמרו דחזי להו מסהנא דגמ' דבני מערבא
לסדורי היות באמצע" ועתה יאמרו כל הקנאים והסרגנים
סיכין

היכן הוא ירושלמי הנ"ל? אם צד' קדרים שלפנינו, וודאי
 היו רואים אותה כל הראשונים, ועכ"פ לא אשתנוט א'
 מהראשונים לרמז שיהיה לפניו הג" כן בשם מקום מר'
 קדרי ירושלמי, וע"כ מוכרחים לנו לומר שהענין הוא רק
 צירושלמי מנחות שלפנינו (ובנו שהעידו בשם הראצ"ד פי'
 לסי' ילירה שצחלמוד ירושלמי נקדר קדשים איתא שהויות
 צחלמלע) ולכן לא ידעו הראשונים מזה והירושלמי לסי' קדשים
 ודאי היה כמו שכתב הרשב"ץ בהקדמה לפירושו לזמ' קנים
 שיש ירושלמי לכל סי' קדשים לצד קנים תמיד. ומדות,
 והכי גדולי ישראל ודאי לא בזו חו"ש ולמה לא נאמין להם
 וכבחים עדותם? ונאמר שכונתם על גמרא ירושלמי מנחות
 שלפנינו צבת"י שר"י ק"ל דהויות צחלמלע וע"ז כיון הרמ"ע
 ז"ל דחזי להווא מסקנא דגמרא דבני מערבא לסדורי
 הויות באמצע נושם דירושלמי זמ"ק דרבי יוסי צי רבי צון
 אמר חז"י לטוטפתא דרבי יוחנן והויות דו לרו מנחין צחון,
 ומעשה רב הוא, ועוד דהלכה כר"י נגד ר"ל תלמידו (ודע
 דמ"כ בשם הראצ"ד פי' סי' ילירה לא נמלא לפנינו צפי'
 שם ואינו עיקר לקמוך ע"ז חזל ונה שהצחתי ומחוצה רמ"ע
 ז"ל הוא יסוד גדול בעמוד גדול לקמוך עליו) ואילו ראה
 רבינו הגר"א ז"ל הירושלמי ותשובת רמ"ע ז"ל לא היה משיא
 כונת הזהר צדך רמז לכונה אחרת צזה, שצחמת הוא
 צפשוט שמשקנת הירושלמי הוא שרריך לקדרי הפרשיות
 שצחפילין הויות צחלמלע כדעת רב האי גאון ור"ת ז"ל —
 מכל הנ"ל מוכח שהירושלמי כת"י חנוכה לפנינו הוא אמיתי
 וקדומה ודברי הקכאים לא שרירין ולא קיימין:
הגה בהנתי לך ראיות חזקות וצלירות, ואם מעט לך?
 אובל להוסיף בהנה ובהנה שכמעט צכל דף ודף יש
 לי להראות כי הירושלמי קדומה ואמיתי, ולמציין ולמודה על
 האמת יקפיק גם זה, ולהמעקשים והנרגנים שיש להם פניות
 לדדיות קנאה ושנאה על הגאון המו"ל, לא יועיל אף חלפי
 חלפים ראיות, השומד נעור עיניהם הן צדצר שרואין הכל
 דצר הברור בבוקר והן צדצר שנתצרר צצירור גמור ע"י
 חכמת התורה וצורר הדצר באחותו שהוא אקורה מר"ת
 וכמ"ש הגר"א ז"ל — ורק למוקירי דברי חכמז"ל אודיע
 שולצד הדצרים שכתנתי, יש עוד פנינים יקרים צהירושלמי
 מנחות כת"י אשר לפני לדוגמא.

(ד) בפלוגתא דז"ש וז"ה צקדין צלילית, נחלצטו צחוקי
 שצת כ"ה צ' וצונחות מ' ע"א, למה נקיטתה"ס לשון צ"ש
 פוטריין ולא אוסרין? וכן אחאי נקטו סדין צלילית ולא
 בלאים צלילית? ומה הולילו דין חדש דז"ש פוטריין קדין
 חפילו מלילית של פשתן, אמנם צירושלמי כת"י שלפני איתא
 צאמת הלשון בלאים צלילית צ"ש אוסרין וז"ה מתירין,
 וסייעתא מזה לרציו הר"ף דרך כללים צלילית אקרו צ"ש,
 אצל לילית של פשתן יכולין להטיל צטלית של פשתן — וכן
 צעמא דז"ש דאקרו כללים צלילית נחקשו אחד צחוקי
 דלמה לא דרשו קמוכין לא תלצש סעטנו גדילים תעשה
 לך, והלא חף מאן דלא דרש קמוכין צעמא צונסנה תורה
 דרש, ודחקו דעמא דז"ש גזירה משום כקות לילה ופטרו
 חפילו מומיו ע"ש, ואלו צירושלמי כת"י שלפני איתא צזה"ל
 "עמא דז"ש דדרשו קמוכין לא תלצש סעטנו גדילים תעשה
 לך אף במקום גדילים לא תלבש שעטנז מתיצין ולמה
 לא אולפין מההון צכל אחר (פ"י דלא ידעה עשה ל"ת
 צכל' מוקוס) על דעתיה דרצי יונה דו אמר מלות עשה
 דוחה מלות ל"ת אעפ"י שאינה כתיבה צלילה כיחא, ע"ד
 לרצי יוקי דו אמר אין מ"ע דוחה מלות ל"ת אלא ח"כ כתיבה
 צלילה ל"ת כאן אולפין" והירושלמי האיר עינינו צזה, דצאמת
 דרשו צ"ש קמוכין וזהו עיקר טעמייהו דאקרו כללים צלילית,
 מד"ת, דדרשו קמוכין להיפך מד"ת, והק' קרא אפי' צמוקוס
 גדילים לא תלצש סעטנו, אצל גזירה משום כקות לילה אין
 מ"ד צזה, וכן צעמייהו דרצנן דמחייבו נשים צלילית הוא
 משום דדרשו לא תלצש סעטנו גדילים תעשה לך, כל שיטנו
 צלא תלצש סעטנו יטנו צגדילים תעשה לך (הוא צאמת
 בקוש"י תחוקי יצמות שם וצס"מ:)

(ו) צירושלמי סוף מגילה איתא שם פלוגתא דר"ה וסמואל
 חי מנחה קודמת, ואמרינן צירושלמי שם מתכיתא נסייע
 לשמואל (דאמ' מנחה קודמת) תפילין שצלו עושין מנחה
 וכו' ותמה ע"י הצ"י והלא צפרק הקומץ תניא איפכא,
 תפילין שצלו אין עושין מהם מנחה (והעתיקו ג"כ הגר"א
 ז"ל שם) עכשיו שזכינו לצירושלמי מנחות הכ"ל ראינו צעינינו
 שהג"י שם כסוגן מתניתא מסייע לרבי הונא (דאמר
 תפילין קודמין) מנחה שצלה עושין אותה תפלה, תפלה
 שבלה אין עושינן אותה מזוזה.

ו) גם דבר הכונן להלכה נולדו נוסחאות המאירות
עינים לדוגמא, הרמב"ם דפ"ג ונתפילין כתב נוי הוא
לתפילין שיהי' שחורות וכ"פ הפיסקים, ולכאורה הוא
נגד הירושלמי פ"ד דמגילה דאמר ר"י בן צבי תפילין
שחורות הלמ"מ ול"כ הוא נעכב, ואורו עיני ירושלמי
ונכחות דאיתא אח"כ שם זכ"ל אמר רבי חגי' משה לא
אתאמרת מתניתא ברם בגין רצועות וא"כ פליג ר'
חגי' על ר"י בן צבי ואמר דלא נאמר הלמ"מ דלריך
שחורות רק צלועות וכהנה הרצה פסקו הרמב"ם והרצה
ענינים נגומגומין יתפרשו ע"י הירושלמי אשר נתגלה בחקר
ה' עלינו דור היתום הזה וקיים לנו הצטתהו כי לא
תשכח נופי זרעו וכו' :

לכן רבותינו הגאונים הי"ו, וצדיהי זמנינו ד' ישמרו !
חללה כל שצטונכם ומקדכם תעריחו להמתיק קוד
איך לעשות ד"ז כדי להגין על הירושלמי הקדושה, להליל
אותה מידי הנרגנים ואורצים עליה לחלל את קדושתה
וזה תפארתה, והקנ"ה י"ה צעזרכם כי הצא לטער וקיי"עין
לו מן השמים וזכות חבמי הש"ס תעמוד לנו צזה וצבאל
— והנה קראתי שם הקינטרס **כליא אורב** כי צטות
חני צחקד עליון כי צנאמרי יכלו כליל דצרי האורבים
והצודדים את הירושלמי ורזים לחלל את קדושתה צעה"ל
וצטות חני כי צחקד הש"ת צהנוסך הזמן יפקחו כולם עיניהם
לקרוא אחרי מבורש מבורש ולא יטרכו עוד למאמרי
כליא אורב, וכנש"כ צזה רצותינו צעלי החוק' (ונכחות
ק"ז ח' ערכין ו' ח' ד"ה כגון חנה כליא אורב) שצתחילה לא
היה קדושת צהנו"ק ידוע והלריכו לעשות חנה של כליא
אורב, ואח"כ כשראו קדושתו לא הולרכו עוד להגין עליו
ע"ש — חלה דצרי הכו"ח לכבוד האונת המלפס לחסועת
הקצ"ה צקרב והמיחל כי צחקדו דצרי יעשו פרי צזה, וזכות
תלמוד ירושלמי הקדושה תעמוד לנו ולזרענו ונזכה לתמוד
תורה לשמה חנן וחנן. י"ח ה' ב' אייר חעת"ר לפ"ק.

הק' **רפאל גארדאז**

אב"ד דה"ה וואשילאוו

פלך גרחדנא נחצר קפר "נחל עדן."

נעשה ונגמר ע"י הפועל העוסק במלאכת הקודש באמונה :

הב' אליעזר באש מסאפינקע י"ע"א.